

Masš tednik

KROJ

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

3. leto / številka 12

V Celovcu, dne 21. marca 1951

Cena 55 grošev

OTROŠKI VOZIČKI
LEZALNI VOZIČKIv najenostavnejši in luksuzni
izdelavi

PO NAJNIZJIH CENAH

Grüner

Celovec-Klagenfurt, Burggasse

Keistus - luč sveta

Zanimivost judovskega velikonočnega praznika je bila velika razsvetljava templja v večernem času. V delu templja, ki je bil odločen za ženske, sto stali veliki zlati svetilniki, s katerih se je širila žarna svetloba ne le po vsem templju, ampak po vsem Jeruzalemu. Radujoč se te razsvetljave ali gledajoč ob prazniku one velike zlate svetilnike, je Jezus judovske množice takole nagovoril: „Jaz sem luč sveta. Kdor gre za menoj, ne bo hodil v temi, marveč bo imel luč življenja“ (Jan 8, 12).

Kakor se je Jezus takrat sam imenoval „luč sveta“, tako ga smemo in moramo tudi mi imenovati, ko gledamo v velikonočnem času oni veliki svečnik na evangelijski strani oltarja in na njem velikonočno svečo, ki pomeni od smrti vstalega Zveličarja in razsvetljevanje duš po njegovi osebi, njegovem nauku in njegovi milosti.

Vsa vesela poje sveta Cerkev na velikonočno jutro: Raduj se zdaj zemlja, ožarjena s toliko svetlobo! Raduj se! Zbežala tema je znad tvojega kroga. Raduj se, Mati naša, Cerkev, v toliki luči - joča!

Brat in sestra, ki hodita z mano po tej isti življenjski poti, ali se vama ne zdi, da je strašno veliko teme na tem svetu? Nekoč je knez teme napovedal boj Kristusu. Uničil ga je. Na križ so ga pribili. Pa ravno tedaj, ko je mislil, da zmaga, ko je bil svoje zmage gotov, ravno v oni najbolj temni noči, ki je bila že tretja, odkar so ga položili v grob, ko so tudi že najboljši obupavali nad Jezusom iz Nazareta, ko so ga najbolj zvesti zapustili in šli domov, češ: „Zmotili smo se“, ravno ta najbolj temna noč, odkar svet stoji, je zasijala v najsvetlejši luči. Gledala je od mrtvih vstalega in njegovo slavo.

Brat in sestra, če je tema okrog tebe, če ne veš, ne kod ne kam, če obupavaš nad svetom in nad ljudmi, ki znajo biti tako strašno hudobni, glej, velika noč je. Velika noč je praznik luči, vsakoletni spomin je na veliko in končno veljavno zmago luči. Res, ta zmaga je velika in končno veljavna. Vsa tema na svetu nima več obstoja in nima moči. Kristus, od mrtvih vstali, je premagal enkrat za vselej vse sile teme: greh, smrt in pekel. Ko gledaš v cerkvi velikonočno svečo, tedaj zaveruj v zmago luči. Kristus je luč tudi v vseh problemih današnjih dni. Da bi res zajeli in doživeli vso vsebino velikonočnega slavlja! Kako bolj lepo bi bilo naše velikonočno razpoloženje, kako bolj veselo naše velikonočno doživetje!

Tako pa se mi zdi, da gledamo velikonočno svečo in ne verujemo prav v vso zmagovito premoč luči Kristusove. Zdi se mi, da nismo prepričani, da smo otroci luči. Zdi se mi, da ne vemo, da je boj že dobojevan, da je zmaga že naša, da je odločitev že padla. Brat in sestra v Kristusu, ko vidiš velikonočno svečo, ali res trdno veruješ, da hodiš v luči in da nosiš luč v sebi?

Vidim te, da kritično presojaš dogajanja naših dni, da gledaš v svet z odprtimi očmi. Vidim te, da si nekako potr, češ mi, ki naj bi nosili luč ven v naš svet, mi nimamo dosti uspehov. Strah te je teme in zdi se mi, da vidiš več teme kot je v resnici je.

Mučijo te razni problemi, vidiš versko mlačnost, vidiš povsod materializem in egoizem. Ljudje so malenkostni, vidijo le sebe, se ne dajo navdušiti, ne poznajo požrtvovalnosti, ne nosijo nobenega svetega ognja v sebi in

Enotna evropska industrija

V ponedeljek so podpisali zastopniki Francije, Italije, Belgije, Holandske, Luksemburške in Zapadne Nemčije v Parizu pod predsedstvom francoskega zunanjega ministra Roberta Schumana sporazum o združitvi zapadnoevropske težke, to je železarske, jeklarske in premogovne ali takozvane montanske industrije. S tem je napravljen prvi velik in odločilni ukrep, ki naj vodi k gospodarski enotnosti Zapadne Evrope.

V Parizu podpisani sporazum, takozvani Schumanov načrt, bodo predložili v končno odobritev še poslanskim zbornicam šesterih držav podpisnic. Ni pa nikakega dvoma, da bodo parlamentari ta sporazum odobrili. V smislu določil sporazuma bo ustanovljen v desetih mesecih po podpisu sporazuma vrhovni

urad, ki bo nekako mednarodno ministrstvo držav podpisnic in kateri urad bo vodil vse posle, ki so v zvezi z montansko industrijo Zapadne Evrope.

Podpisani sporazum ustvarja možnost skupnega trga za 150 milijonov potrošnikov in možnost skupne uprave in skupnega izrabljanja premogovne in jeklarske industrije držav Zapadne Evrope. Tako nastaja novo gospodarsko območje, ki se more primerjati po svojem številu prebivalstva in po svoji gospodarski zmogljivosti Združenim državam Severne Amerike.

Izvedba Schumanovega načrta bi morala povzročiti zvišanje življenjske ravni delavstva jeklarske in premogovne industrije, nato pa tudi vsega prebivalstva Zapadne Evrope.

Odpor v Albaniji

Šele sedaj so prispеле preko albanske meje vesti, da so pred dobrim mesecem albanski uporniki proti komunističnemu režimu položili bombo v sovjetsko poslaništvo v Tirani. Ko je bomba eksplodirala, je bilo ubitih več oseb sovjetskega poslaništva. Sovjeti so seveda zahtevali strogo preiskavo in posledica tega je sedaj proglašitev izrednega stanja v Albaniji.

Zaradi suma protikomunističnega delovanja so zaprli 200 do 300 Albancev, med njimi več političnih in vojaških osebnosti. Po nekaterih vesteh sta zaprta tudi nam, min. predsednika Stiro Spano in pa minister za industrijo, Ritan Markon.

Po nekaterih vesteh je prispelo v Albanijo okrog 3000 sovjetskih vojakov.

Izredno stanje v Perziji

Perzija ali Iran ni samo dežela, kjer so še mogoče pravljicne poroke, kakor jih poznamo iz pripovedk „Tisoč in ena noč“ in kakor je bila pred kratkim, ko se je poročil perzijski šah. Perzija je tudi dežela, kjer so na dnevnem redu upori in umori in to vse predvsem zaradi petroleja, ki teče v tej deželi.

Ko so pred kratkim ubili ministrskega predsednika, je takoj nato izglasovala poslanska zbornica podzavljene vse vrelcev petroleja. Senat bi moral te dni razpravljati o podzavljenu teh vrelcev, ki so danes še v glavnem last angleške petrolejske družbe.

v njih srcih ni luči. Kaj boš naredil s takimi? Kje ostane Kristusova luč v vseh teh srcih?

Tako dolgo že sveti luč Kristusove vere med našim narodom in je kljub temu v njem še toliko teme. Res je, tema je na svetu, tema je v naših srcih, tema slabosti in greha. Toda ta tema je premagana. Močnejša bo vedno milost. Tema je ostala na svetu le zato, da luč tem bolj svetlo zasije. Kjer koli se pokaže tema, tam se tem bolj zasvetli luč.

Kristus je luč sveta. Ni se nam treba bati, da bi luč njegovih nauk bila prešlaba za naš čas, da bi ne zadostovala več, da bi za ljudi ne bila privlačna. Kristusov nauk bodi nam luč do prave omike. Materina beseda pa nam bode ključ.

Mi vsi pa prižgimo luč nove vere in novega zanosa ob velikonočni sveči, ki pomeni Kristusa. Sveča sveti, greje in spreminja svoje življenje v svetlobo in toploto. Greje in svetli drugim, ne sebi. Greje in sveti, da je drugim dobro. Od svojega življenja daje življenje drugim, ki so luči in toplote in življenja potrebni.

In ko smo prižgali in vžgali svoja srca ob velikonočni sveči Kristusa, tedaj pojdemo ven v naše vasi, ven med

brate in sestre, svetimo jim, dajajmo jim od Kristusove luči, da jim bo toplo i svetlo v temi današnjih dni. Svetiti je treba, ne sebi, ampak drugim. Pomagati je treba, dajati je treba od lastne notranje svetlobe in notranje jasnosti.

Zdi se mi, da moram prositi od mrtvih Vstalega, Njega, ki je luč sveta zase in zate, brat in sestra. Prosil ga bom pa tole: Veliko je danes na svetu teme. Veliko je teme po naših vaseh. Nas vse to boli. Želimo si svetlobe. Kristus-zmagovalec, daj nam, da nikdar ne bomo zgubili svojega notranjega ravnovesja vsled žalostnih dogajanj, vsled težkih preiskujenj, vsled pretemne bodočnosti. Kajti, če se to zgodi, če bomo le za trenutek zdvomili nad zmago tvoje luči, potem se je bati za našo duševno prožnost. Bati se je, da izgubimo veselje do dela in moč optimizma in zaupanje v tvojo milost in svoje poslanstvo. Brez tega pa ni uspešnega apostolskega delovanja. Zdi se, da gremo velikim časom nasproti, časom, ki bodo tudi pri nas prinesli Cerkvi Kristusovi povsem novih nalog, takšnih, katere bodo rešili le najpogumnejši in za vsako žrtev pripravljeni. Daj nam, da se vsem tem nalogam ne bomo razočarani odtegnili, kot ona dva učenca iz Emavsca.

VSEM NAROČNIKOM, DOPISNIKOM IN BRALCEM NASEGA LISTA PRAV VESELE IN BLAGOSLOVLJENE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

Uredništvo in uprava.

STAVKA V ŠPANIJI

Stavka v Barceloni, o kateri smo zadnjič poročali, je precej ponehala. Nad polovico stavkajočih delavcev se je zopet vrnilo k svojemu poslu. Ostali zahtevajo izpustitev še zaprtih organizatorjev stavke na svobodo. Oblast je tej zahtevi že ustregla. V pristanišču v Barceloni so se zasedrale bojne ladje in v vsej severno-zapadni Španiji je vlada ojačila posadke policije in vojaščine, da bi s tem preprečila razširitev nemirov tudi na v tamošnje rudarske kraje. Stavkojoči so bili deležni širokih simpatij po vsem svetu. Posebno delavske socialistične stranke v skoro vseh državah so se postavile na stran španskih delavcev, ki žive res v slabih življenjskih razmerah.

NEVAREN POLOŽAJ SE SPLAČA!

Izjave jugoslovanskih državnikov imajo zadnje čase, kot zglede, vedno bolj namen, da pokažejo, kako je Tito ogrožen od svojih kominformističnih sosedov. Tako je „Borba“ zadnje dni zapisala, da je Rusija napravila svoje ukrepe že tudi za slučaj, da bi morala pa sklenitvi državne pogodbe z Avstrijo umakniti svoje čete iz Madžarske in Romunije. V to svrhu je izmenjala z Madžarsko nekatere vojaške enote. Na ta način bodo ruske čete ostale v Madžarski in bodo tam lahko igrale važno vlogo, medtem ko zamenjane madžarske enote v širni in mogočni Sovj. zvezi nič ne bodo pomenile. Pričakovati je, da bo ta „nevaren položaj“ Tita zopet vreden nekaj milijonov US-dolarjev in poučeni krogi zato pričakujejo novo posojilo USA za Jugoslavijo.

VIŠJE PLAČE IN CENE

V okviru splošnih stremeljenj za doseg višjih mezd in plač, so uspeli sedaj tudi delavci v kemični industriji ter industriji za papir in celulozo. Vsak delavec dobi od 1. III. 1951 naprej 50 grošev na uro več. Kot smo že poročali, so delavci v težki industriji (rudarstvo in industrija železa) dosegli že povišanje za 10%. Tudi javni nastavljenji bodo dobili povišane plače (Nachziehverfahren). To pa je verjetno začetek v novem vrtecu nestalnosti cen in našega gospodarstva sploh.

Slika pa bi ne bila popolna, če ne bi navedli, da so zastopniki industrije celuloze in papirja sklenili od 15. III. 1951 naprej povišati cene svojim proizvodom za 25%.

HUD POTRES

Dne 14. t. m. pozno dopoldne je v srednji dolini Rena napravil potres mnogo škode. Prizadel je mesta Frankfurt a/M., Koblenz, Freiburg, Wiesbaden, Kassel, Köln in Düsseldorf. Delno so potres čutili tudi v Franciji.

Znanstveniki domnevajo, da potres izvira od podzemeljske katastrofe. V približno 20 km pod površino se je zemlja sesedla.

Ljudi se je lotil strah, da bi se potres ne ponovil v še hujši obliki. Vendar zagotavljajo znanstveniki, da se tega ni treba bati.

Radi pomanjkanja prostora, smo tokrat morali izpustiti nadaljevanje „Med Pilberkom in Dravo“.

Velika nedelja

Ivan Cankar

Iz tople, od rodovitne in blagodarne ljubezni spočite jesenske zemlje, iz mirno vzdramljene, otroškega pričakovanja polne noči je vzklilo preslavno jutro. Megle, ki so še leno dremale, so se vzdignile počasi znad rosne ravni, so se nato pognale oblakoma proti nebu ter tam utonile v mladi luči. Tiho je vztrepetal v čistem zraku, zaškrilo se je na pokošnih senožetih, v zlatem vejevju bukev, jelš in topolov. Tako je nedeljsko sonce oznanilo svoje kraljevanje.

Oznanilo ga je brez glasu. Od nikoder ni bilo ne pesmi, ne vriskanja, ne prazniške besede. Iz doline, s hribov in gričev so se pozdravljale in si odzdravljale bele cerkve; ali molčale so. Le z očmi, svetlimi, žalostnimi so se spogledovale, in zeblo jih je, čeprav so bile od gorkega sonca obžarjene.

Po široki beli cesti, po stezah preko travnikov, po strmih klancih se vijó procesije vernih kristjanov. Veliko jih je, ker v potrtem svojem srcu so željni molitve in tolažbe. Ali čudo za čudo: počasi gredo, tiho in nemo; ne besede ni, komaj da je plaho šepetanje. Glave klonejo globoko, trudno klonejo životi; še tisti so starci, ki imajo mladostna lica.

Gredo, gredo in si šepetajo na skrivaj:

„Ti, kaj praviš, zakaj je umolknila Marija na hribu? Kaj je ni več?“

In oni drugi se s prezeblimi ustmi nagne k sosedu in mu reče skoraj brez besed:

„Mislim, da je Marija umrla, ker glasu ni od nje, ki nas je vselej tako lepo pozdravila!“

Nobene besede več, tudi plaho šepetanje je utihnilo.

Gruda molči, ta naša gruda, ki je prepevala kakor nobena nikjer in nikoli! Sladka, bratje, je bila njena pesem, saj ste jo slišali! Vse je bilo v nji, kar je v nas dobrega in lepega, vse, česar se v dnu srca sramujemo in veselimo; bila je tista brezmejna, čista materinska ljubezen, ki je pravo znamenje slovenske duše in slovenske zemlje. Ob lepem nedeljskem jutru, kadar so od holmov in hribov zapelj zvonovi, nam je bil korak lahek in prožen, lica so bila sveža, oči so gledale jasno in veselo, na ustnicah je bil smehljaj. In vsakemu je bilo takrat srce očiščeno, od jutranje rose oprano, kakor da smo prihajali od spovedi in obhajila. Ob tej blagoslovljeni uri ni bilo nič zlega, nič temnega v nas; bili smo verni otroci te zemlje, svoje matere, vredni njene lepote; z njo smo prepevali in vriskali, z njo žalovali, govorili smo z njo zvesto in odkritosrčno, kakor govori otrok z materjo.

Praznik, poln pesmi in veselja, je bil na nebu, na planinah, na polju in senožeti; na belih cestah, kolovozih in klancih; in bil je najboljši v naših sreih.

Milost božja, kaj se je primerilo v teh silnih časih! Gruda molči, ta naša gruda, ki je nekoč tako veselo in glasno prepevala z nami! Ne gane se; nobena prošnja, noben klic je ne vzdrami.

Velika noč

Velika noč, kako si lepa!
Obnebe zaljša ti pomlad,
umikajo se mračne sence,
pogreza tema se v prepad.

Velika noč, ti noč častita,
ogreva žar te svetih ran,
ti večno luč si nam prižgala
in zarjo za vstajenja dan.

Velika noč, ti zmagovita,
pred tabo pekel trepeta,
odseva križ v sijaju zmage,
razlega spev se do neba.

Velika noč, ti čudovita,
iz tal življenja moč kipi;
vijolice so zaduhte
in slednja ptička žvrgoli.

Velika noč, ti znamenita,
vsa polna milosti, darov;
šumijo viri odrešenja
in zemlja pije blagoslov.

Limbarski

Tudi nebesa molče; v vsej svetlobi svoji so ledena in neprijazna. Gozd ne šumi več, tiho je polje, škrjanci so obnemeli. Ta vesoljna tišina je vša prežeta z brezmočno žalostjo; življenje ne sope več, vse je okamenelo, mrtvo.

Oj, saj ni nedelja; veliki petek je, dan trpljenja, kesanja in bridkosti! Nemi klečé kristjani v tili temni cerkvi, trkajo se na prsi, čela jim klonejo do mokrih tal. In blede ustnice šepetajo trepetaje tiste velike, čeznarne ljubezni polne besede:

„Odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“

Pritajena, šepetajoča je ta molitev, ali vendar je glasna, kajti ne zvona ni, ne orgelj, niti ne ministrantovega zvončka. Zato ne, ker je Veliki petek za vernike in za nevernike od vzhoda do zahoda. V drugič je bil križan Kristus; obsojeni od farizejev, bičani in križani so bili z njim kristjani, njegovi otroci.

Ko se je zgodilo to strašno poveličanje na Golgoti, se je nebo stemnilo, se je zemlja stresla v presilni grozi. In v to grozo, v to noč je vriskaje planilo novo, svetlejšo sonce, zagrinjalo stare zaveze se je pretrgalo od vrha do tal in evangelij je nastopil svojo pot, da nese odrešenje od naroda do naroda.

Velikega petka je bilo treba za veliko nedeljo; smrti Boga samega je bilo treba, da je zazvonilo in zapelo ponižanemu človeku veličastno vstajenje.

Veliki petek

LIPICA

Križ, na križ so te pribili,
plašč pa tvoj
so si rablji razdelili
med seboj.

Te na križu sramotili,
si molčal ...
mrtvega v grob položili,
ti si vstal.

Gledamo te, Vsemogočnega,
Ti naš čas
v zor jutra velikonočnega
vzbudi nas!

Vstajenje

Danica razlila je zarjo čez plan,
umivajo z njo se poljane;
napočil je zmage obljubljeni dan,
plačilo za muke in rane.

Iz cerkve po vasi se vije sprevod,
skrivnostno žarijo oltarji,
zvonovi prepevajo: „Vstal je Gospod
iz groba ob jutranji zarji.“

Bandero življenja ponosno vihra,
priroda iz sanj se prebuja,
trobentica svira, potoček šumlja,
razlega se spev: „Aleluja!“

Pod križem pa vrtnice danes cveto,
pohojene bilke in trave,
namočene z znojem in z rešujo krvjo,
planike kalvarske višave.

Kot romar na goro odhaja spomin
po svetih stopinjah trpljenja,
zapira se žrelo peklenskih globin,
duhte pa gredice življenja.

Limbarski

Vankart

G. M. K. nam piše k članku, katerega smo objavili v 7. številki našega lista pod naslovom „Plodna zemlja nastaja“. V imenovanem članku je tudi govor o Glinici, ki odvaja vodo iz Vrbskega jezera v Gline.

G. M. pravi, da je živel od leta 1915 do 1921 v Vetrinju in je slišal, da so ljudje domačini imenovali ta potok „Vankart“. Otroci so se hodili kopat v Vankart, kmetje so imeli travnike pri Vankarti, nikdar pa ni slišal imenovati Glinice.

(Prip. uredništva: Informirali smo se tudi v Žrelcu in smo tam izvedeli isto, tudi tam poznajo le „Vankart“. — Razlago besede in njen nastanek pa bomo objavili, ko bodo naši jezikoslovci to „pogruhtali“.)

Pismo iz Amerike

(Kranjski Janez piše)

Predno bo to pismo preplavalo ocean in prišlo čitateljem pred oči, bo sonce že imelo moč in privabilo bo iz zemlje prve spomladanske cvetlice. Vigred je tukaj — narava se prebuja k novemu življenju.

Ko čitam „Naš tednik“, se prav z zanimanjem pomudim (in morda še največ) pri dopisih pod naslovom: „Pri nas na Koroškem“. Nehote se mi ponuja misel, ali se ne prebuja tudi narodna zavest koroškega fanta in dekleta? Da, prebuja se, četudi morda, z mojimi očmi gledano, malo počasi, vendar pa je v prvi vrsti, da se prebudi. Številni igralski in pevski nastopi to potrjujejo. Pohvalo vsem zavednim koroškim katoliškim delavcem na prosvetnem polju.

Kolednikom na Krčanje pošiljam čestitke, ker so tudi to leto pridno koledovali in si tako zagotovili „dobro letino“. Posebej čestitke pa še pevski skupini, ki se je toliko ojunčila, da se je kar pred zvočnik postavila — pela in žvrgolela koledniške pesmi, da je zvenelo po celi deželi in čez. Gospodu učitelju in Juliusu ta veliki „Bog-lo-

naj“, ker sta vse koledniške pesmi dala natisniti tudi v „Naš tednik“. Saj melodije imam še v spominu, besedilo pa mi je na dolgi poti po morju padlo iz glave — menda v morje. Za letošnji božič, če bom še živ in če se ne bo prej svet podrli, bom pa tukaj v naš katoliški dnevnik „Ameriška domovina“ zapisal, „kako smo na Koroškem koledovali“.

Seveda, če pa nam kak dobrotnik iz Koroške pošlje nekaj „grč“ mošta, smo pa mi, ki nam pravijo „novo naseljenci“, pripravljene tudi „naravno“ pokazati, kako se po koroško koleduje. Bom končal o tem, saj zna kak čitatelj reči — in čisto upravičen bi bil: „Velika noč je tukaj, ta kranjska glava pa še sedaj koledovanje premleva.“

Po „Našem tedniku“ vidim, da se še vedno pulite za dvojezične šole. Na svoji zemlji imate pač pravico zahtevati, da se poučuje materina beseda. Žalostno je pa res, ker tisti, ki pravico tehtajo, pogostoma stoje z zavezanimi očmi ob tehtnici. V zvezi s tem povem pesem, ki sem jo našel v neki pesmarici, sami razberite, če je v njej kaj zrna ali so same pleve. Takole se glasi:

V Celovcu tam na trgu, kamniti mož stoji,
klobuk drži v roki, pred njim bedan leži.

Kaj pa ta mož pomeni? se vprašujejo ljudje,
v povesti izročeni, se tole nam pove:

V Celovcu bil menih je, pobožen mož in svet,
za božjo čast in slavo, za rod slovenski vnet.

Ta gre na trg po ribe. Nek ribič tam je stal.

Menihu se odkrije, bi rad mu kaj prodal.

Menih slovensko vpraša, po čem da ribe da,
pa ribiča s tem draži, ker samo nemško zna.

Povejte to po nemško! Srdito ribič de.

Proklet slovenski jezik, ta v glavo mi ne gre.

Menih ga je posvaril, poučil ga tako:

Prijatelj, ne kolnite, to v srečo vam ne bo!

Namesto te kletvine, ta svet bi jaz vam dal:
slovensko se učite, ne bode vam nič žal.

Na te besede ribič še bolj se je razgrel
in vnovič je meniha preklinjati začel.

Naj tebe vrag odnese, Slovence vse s teboj!

Saj v petdesetih letih nobenga več ne bo!

Menih ga zdaj pogleda in to mu govori:

Nesrečni ribič vedi, kar mož ti star veli:

Le Bog usodo vodi, le on prihodnost zna,

kar revni človek blodi, pa malo le velja.

Za te besede kazni pa več ne ubežiš.

Ostal boš na tej skali, na k'teri zdaj stojiš.

Boš v kamen se spremenil in tu na trgu stal,
dokler še kak Slovenec bo tukaj stanoval.

Let petdeset preteče, preteče tristo let,

a čas še priti neče, da b' ribič bil otet.

Le Bog usodo vodi, le on prihodnost zna,

kar revni človek blodi, to malo le velja.

Zato še zdaj v Celovcu kamniti mož stoji,
klobuk drži v roki, pred njim bedan leži.

V mesecu februarju je tu v Ameriki glavni zastopnik celovške Mohorjeve družbe s posebnim pismom pozval Slovence, naj ponovno dejansko pokažemo, da smo živi udje razkosanega slovenskega narodnega telesa, povezani tesno skupaj v veliko „Mohorjevo družino“. Mohorjeva družba, s svojimi knjigami, ona naj nam bo tudi v njenem drugem stoletju naša mati, prijateljica in učiteljica.

Spomenik — v obliki tiskarniškega stroja — smo Slovenci v Ameriki ku-

pili in poslali celovški Mohorjevi družbi. Naš družbeni zastopnik pravi, da se denarni prispevki kar lepo stekajo.

V tujini človek s posebno ljubeznijo pozdravi knjigo, ki priroma iz onkraj morja. Naj tudi tam pri vas ne bo slovenske hiše, kjer ne bi imeli, in sicer na prvem mestu, Mohorjeve knjige.

Z dušnim in srčnim veseljem in radostnim razpoloženjem obhajajte Velikonoč!

Vsem poznamim in čitateljem:
Bog vas živi!

Najlepši velikonočni dar

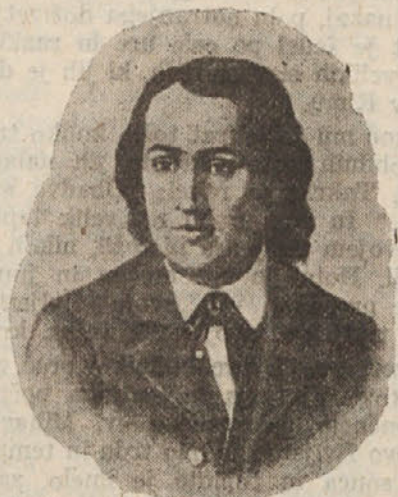
DOBRA KNJIGA

Album Koroške	10 šillingov
Križ na gori (Ivan Cankar)	5—
Rotija (Mauser)	3—
Sin mrtvega (Mauser)	3—
Prekleta kri (Mauser)	3—
Čmokec poskokec (Bazilij)	3—
Cela kolekcija stane	20 šillingov

Za inozemstvo stane cela kolekcija 1-75 U. S. A. dolarjev

Se neobjavljena Prešernova podoba

Za ljubitelja našega pesnika Franceta Prešerna je bridka zavest, da nimamo nobene podobe, ki bi bila nastala še za njegovega življenja. Prešernov sodobnik, slikar Matej Langus, nam je v eni izmed svojih skicirk (zvezkov, v katere je risal svoje vtise iz družbe in

Dunajska risba.

narave) zapustil tudi risbo moža, pogledanega v profilu, katero so leta 1900, ob 100 letnici Prešernovega rojstva, nekateri proglasili za Prešerna. To tolmačenje se pa ni sprejelo kot pravilno. Prvi nam znani portret našega pesnika je šele iz leta 1850 in napravil ga je slikar Franz Kurz pl. Goldenstein. Ta podoba je nastala eno leto po pesnikovi smrti in je bila naslikana po spominu, kajti Kurz pl. Goldenstein je pesnika poznal in slovenski prepoveditelj Blaž Potočnik trdi, da je portret v bistvu dober, samo da je pesnik na njem preveč otožen.

Zamujeno dolžnost Prešernovih sodobnikov, napraviti po živem možu portret, so skušali kasnejši slovenski slikarji in kiparji bogato odtehtati, kar nam dokazuje res ogromna vrsta Prešernovih podob od leta 1850 pa do danes. Za onega, ki se za to stvar zanima, sedaj ni več težko, poučiti se o teh upodobitvah. Nedavno je izšla v Ljubljani zelo zanimiva knjiga „Prešernov album“. V njej so zbrane vse slike in podobe, ki se nanašajo na Prešernovo življenje, na njegov čas, njegovo delo in pomen, na str. 199—220 so pa zbrane tudi vse upodobitve njega samega. Poslednjih je 63 po številu, h katerim pa moramo pridružiti še one, ki se nahajajo v risbah ali ilustracijah njegovih pesnitev ter njegovega življenja. Vsako sliko pojasnjujejo opombe, ki so pridejane delu na koncu. Ta album je zamislil slovenski prešernoslovec prof. France Kidrič in knjiga vsebuje velik del njegovega življenjskega dela; sredi pisanja opomb k slikam in priprav za izdajo pa je prof. Kidrič umrl in delo sta nadaljevala njegova učenca A. Gspan in M. Rupel.

Namen naslednjih vrst je koroške in ostale Slovence opozoriti na doslej še neobjavljeno in v glavnem tudi neznan Prešernovo podobo. Podobo hrani posestnik Janez Grafenauer, p. d. Janah, v Trdaničah št. 6, občina Marija na Zilji pri Beljaku, naslikal pa jo je koroški slikar Peter Markovič.

Trdaniška podoba Prešerna je slika na z oljem na platno, visoka 64 cm, široka pa 47 cm. Pesnik je upodobljen doprsno in skoraj popolnoma od spredaj, kot pravimo s tujko: en face, (an fas). Z gornjim delom telesa je obrnjen malo na našo desno nazaj, z glavo pa malo na levo naprej. Roke ima tesno ob telesu. Obraza je podolgovato pravokotnega, zelo mehkih oblik. Visoko čelo kraljuje nad lepimi vodoravnimi obrvmi in zasanjanimi očmi, katere gledajo samo za spoznanje mimo gledalca, nos je visok in pravilen, usta mehka, skoraj ženska in zaprta, podbradek močan, z nastavkom drugega, pesnik nima brk, nosi pa bujne, dol padajoče lase žametne mehke ter ima prečo na desni strani glave. Lasje padajo na ovratnik sukničja in zakrivajo desno uho, medtem ko je levo vidno. Izraz obraza je blag, skoraj se lahko reče mil, vendar pa razodeva tudi srčno in duševno bol, ki jo je pes-

nik prestal. Zrelega moža kažejo polna lica, v katera pa se zarezujejo sence prestanega trpljenja in v stisnjenih ustih se izražata moška zadržanost in odpuved.

Pesnik je oblečen v suknič, kakor je bil tedaj v navadi, morda je bil zameten. Robovi ovratnika so obrobljeni. Na sukniču je viden en sam gumb. Telovnik sega visoko gor, a oba vrhnja gumba sta odpeta, šele tretji je zapet. Srajca ima širok, ne posebno skrbno delan ovratnik, ki ga krasi za tedanja moško nošo običajna na pentljo vezana samoveznica.

Slika je srednje dobro ohranjena. Od poprsja oz. obleke je trpela posebno leva stran, medtem ko se je desna bolj obdržala. V obrazu se je še ohranila rozardeča barva inkarnata, to je mesnih delov obličja, a v glavnem že prodira skozenj barva podslikarije in dna. Zelo slabo je ohranjena partija las. Barva je bila črnožametna z majhnim odtenkom v rujavkasto, a danes je že vse zelo počrnelo in potemnelo. Lazurne barve so večinoma proč. Oza-

1929, 63 let star. Slikarske umetnosti se je učil na dunajski akademiji, po povratku domov se je pa nastanil na Bregu pri Rožeku ter izvršil mnogo slikarskih del za razne koroške cerkve, pa tudi mnogo portretov. Deloval je tudi v Sloveniji in na Hrvaškem. Zelo lepo bi bilo, ko bi slovenske koroške kulturne ustanove mislile na razstavo njegovih del. Skromen članek o njem je izšel v Koledarju Mohorjeve družbe 1948. Tu stoji na strani 86, da je Markovič napravil med raznimi slikami znamenitih mož tudi sliko Prešerna. Ni nam znano, ali se ta opomba nanaša na sliko v Trdaničah, ali pa morda obstoja še kaka druga. Vsekakor naj te vrste dajo pobudo tudi za to, da se zbero sploh vse slike slovenskih znamenitih mož, nahajajoče se na Koroškem, in teh je gotovo še kaj.

Slikar Markovič je za to podobo Prešerna rabil neko predlogo, katero? Slikarske in kiparske upodobitve Prešerna, o katerih smo zgoraj govorili, razdelimo lahko v tri skupine: 1. v prvi skupini so podobe, ki se naslanjajo

prav bistvene elemente dopolnil pri Wagnerju: sem bi bilo prištevati predvsem izrazito podolgovato fiziognomijo obraza, prostejše padajoče lase in suknič s telovnikom.

V smislu Wagnerjeve litografije je tudi skušal podati pesnika nekoliko mlajšega nego Goldenstein. Pri tem pa je treba dvoje pripomniti: Prvič: kar se tiče posameznih oblik obraza, je Markovičeva podoba bliže Goldensteinovi nego Wagnerjevi in tudi finejša: vse oblike, naj navedemo samo nos, so natančnejše, nežnejše podane in deloma celo bistveno različno od onih na podobah 2. skupine. Katere oblike so bolj Prešernove, tega seveda ne moremo reči. Drugič pa ni izključeno, da se je Markovič naslanjal tudi na katero izmed tistih upodobitev Prešerna, ki so nastale po Wagnerjevi predlogi (Album str. 200 sl.), za kar bi govoril n. pr. motiv zakritega enega ušesa, ki ga Goldensteinova slika nima.

Na podlagi te trdaniške podobe, ki jo danes pač prvič spoznavamo, pa bomo lahko ugotovili še nekaj.

V Albumu se na strani 202 desno spodaj nahaja risba Prešerna, ki je bila, kot povedo opombe na str. 324, napravljena okoli leta 1900 za razglednico ob 100 letnici Prešernovega rojstva. To razglednico je založilo akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaju. Imenujmo to podobo „dunajska risba“. Njen avtor doslej ni znan. Če primerjamo to risbo s trdaniško sliko, vidimo, da sta obe popolnoma slični med seboj. Domnevati se zato sme, da je tudi dunajsko risbo napravil Markovič. Ker je Markovič študiral na Dunaju, je več kot verjetno, da je bil v stikih z društvom „Slovenija“ in da je bodisi še na Dunaju, bodisi že doma na Bregu dobil naročilo za risbo k nameravani razglednici. Kako in kdaj se je to zgodilo, bo treba še ugotoviti. Da bi bil dunajsko risbo napravil kak drug, še vedno neznan slikar, ni verjetno, in to zato, ker kaže prav vse značilnosti drugih Markovičevih portretov, na pr. portreta deda Grafenauerja, portreta sestre poslanca Grafenauerja in portretov očeta in matere sedanjega lastnika, Dunajska risba in trdaniška slika sta torej delo ene in iste umetniške roke, namreč Markovičeve. Gre samo za vprašanje, katero je nastalo prej in katero kasneje. Nekateri razlogi govore za to, da je slika starejša od risbe.

Ob stoletnici smrti Franceta Prešerna je torej koroški slikar Peter Markovič prinesel svoj delež k proslavi pesnika s tem, da je ali v samem letu 1900 ali pa blizu tedaj napravil obe deli, trdaniško in dunajsko. Da je trdaniški portret nastal tedaj, dokazuje posredno torej tudi dunajska risba.

Svojo nalogo je Markovič rešil zelo samostojno in lahko se reče dobro. Trdaniška podoba spada med najsimpatičnejše podobe Prešerna. V njej pa razberemo lahko tudi dokaj penez osebnega umetniškega sloga Petra Markoviča. Kar dela to sliko tako privlačno, ni samo izrazita, zrela milina, ki veje iz obraza poeta, prekaljena v duševni in srčni boli, temveč tudi oblika, mehko podajanje črt, občuteno senčenje ali modelacija, ustvarjajoča slikovito mehke oblike, pa tudi čustveno, poetično globino. K tem potezam se še pridružujejo umetniška odkritosrčnost in skromnost, ki sta veliki odliki tega precej nepoznanega slikarja in ju razodevajo tudi Markovičeva cerkvena dela.

Gornje vrste so seznanile slovensko javnost z doslej še neobjavljeno in — lahko se reče, — tudi neznan Prešernovo podobo, nahajajočo se v privatni lasti v Trdaničah pri Beljaku. S pomočjo te podobe, dela koroškega slikarja Petra Markoviča, se je posrečilo, tudi dunajsko risbo iz okoli leta 1900, katere avtor doslej ni bil znan, pripisati istemu slikarju in tako prispevati nekaj malega i k našemu prešernoslovju in k življenju in delu Petra Markoviča.

Dr. Rajko Ložar.

Deveu

Kdo zna
noč temno razjasnit', ki tare duha!

Kdo ve
kragulja odgnati, ki kluje srce
od zore do mraka, od mraka do dne!

Kdo uči
izbrisat' z spomina nekdanje dni,
brezup prihodnjih oduzet' spred oči,
praznoti vbežati, ki zdanje moril

Kako
bit' hočeš poet in ti pretežko
je v prsit nosit' al' pekel al' nebo!

Stanú
se svojega spomni, trpi brez mirul

dje je v glavnem enobarvno temno z rujavkastim tonom, je pa zelo zbrisano. Sliki bo treba posvetiti v tem oziru vso skrb in jo restavrirati, okrepiti in osvežiti. Desno zgoraj se nahaja signatura, to je slikarjev podpis: P. Markovič, pod njim pa ostanki uničene letnice, od katere je jasno vidna samo številka 9. Desno poleg nje se nahaja še ena, a zbrisana številka, morda 5, morda 7, izključeno pa tudi ni, da 9. Potemtakem je slika nastala v 90 letih prejšnjega stoletja, verjetno pa med 1895 in 1900. Lastnik slike, g. Grafenauer, zatrjuje, da so mu njegov oče pripovedovali, da je ta slika nastala istega leta kot portret Josipa Grafenauerja, deda današnjega lastnika in očeta poslanca Franceta Grafenauerja, katera se nahaja pri hiši in nosi letnico 1895. To je možno, ni pa nujno. Kdo je sliko naročil, se ne ve, vendar nedvomno kdo izmed prednikov današnjega lastnika.

Peter Markovič je bil rojen 1866 v vasi Gora pri Rožeku, umrl pa je leta

Markovičeva slika Franceta Prešerna

na Goldensteinovo sliko iz leta 1850 (objavljena v Albumu str. 199); 2. v drugi skupini so tiste upodobitve, katerim je bila prapredloga neka litografija (kamenotisk) Prešerna za Wagnerjevo izdajo pesnikovih del leta 1866 (Album str. 200); 3. v tretji skupini so pa upodobitve, ki jih lahko imenujemo svobodne, fantazijske, ker niso vezane na nobeno predlogo, temveč izvirajo zgolj iz fantazije dotičnega umetnika. Markovič se ni popolnoma naslonil ne na Goldensteinovo, ne na Wagnerjevo podobo, temveč je skladno s svojim pojmovanjem od vsake vzela tisto, kar je njegovi predstavi Prešerna ustrezalo. Od Goldensteina je prevzel držo telesa, katero je skoro doslovno ponovil, nadalje motiviko las s prečo, ki je pa na Goldensteinovi sliki bolj na sredi nego na Markovičevi, kjer je na desni polovici temena, nadalje belo srajco z značilno pentljasto samoveznico, inkarnat obraza ter osnovno barvno razpoloženje temnega, v temnem. Ker ga to ni zadovoljevalo, je

Zvezdogledom

Vsi pojte rakom žvižgat,
lažnivi pratikarji,
lažnivi zvezdogledi,
vremena vi prerokil!
Vi modrijani, hoč'ite
v nebeških zvezdah brati:
al' sonce bo dobrотно
nam dalo srečno leto,
al' bo neba togota
vetrov nam šum zbudila,
razsula v polje točo,
vtopila čola na morju,
sad umorila trte.
Lažnivi zvezdogledi,
vsi pojte rakom žvižgat!
Dve sami zvezdi gledal,
oči sem svoje ljube,
dve zvezdi zvezdi gledal.

sem v njih neumni slepec
vesele bral si dneve
in sončno brez oblakov
sem bral ljubezni srečo.
Solzé so menj zrasle
in kes in srd sta zrasla,
sramota ino moj'ga
mirú je smrt mi zrasla.
Dve sami sta zmotili,
dve sami zapeljali
mi zvezdi umno glavo,
in cel'ga neba hoč'ite
vi zvezde zmodrovatil!

Lažnivi pratikarji,
lažnivi zvezdogledi,
vremena vsi prerokil,
le pojte rakom žvižgat!

Veliki Duhovnik je poklical svojega duhovnika, svojega služabnika in prijatelja Frančiška Oražem v svojo nebeško kraljestvo. Frančišek Oražem je bil rojen na Javorniku, v guštanjski župniji v Jugoslaviji, kot sin Andreja Oražem in Ane rojene Kofler. H krstu so ga nesli Mekjekovi iz Doberle vasi. Rojen je bil 2. marca 1907. Ljudsko šolo je obiskoval v Guštanju od 1914 do 1921. leta, torej v letih svetovne vojne.

Že takrat je mladi Franček zahrepenel po duhovniškem stanu. Čutil je v sebi poklic za svečenika Gospodovega. Ob pomanjkanju delovnih sil v domačem mlinu je Franček sicer sanjal o tem poklicu, da bi se pa mogel temu tudi posvetiti, o tem ni bilo govora. Kakor rajni gospod sam zatrjuje, v nekem pismu prevzvišenemu, je ostal doma samo radi tega, da bi bil starejšemu pomoč in opora ter palica na stare dni, na katero bi se mogli nasloniti ostareli starši. Imel je tri sestre, a očetu ni kazalo, da bi dal posestvo in mlin eni izmed hčera, zato je prevzel mlin in posestvo naš dobri Franček.

Radi slabega srca je najbrž tudi občutil težo tega poklica. Gospodov glas ni utihnil v njegovem srcu. Gospod mu je govoril kakor bogatemu mladeniču v evangeliju: „Ako hočeš biti popoln, prodaj vse, kar imaš in hođi za mano.“ Kakor Anton Pušcavnik je tudi Frančišek dal svoje posestvo sestri in šel za Gospodom. Šel pa je trnjevo pot velikega samozatajevanja. Ni zahteval od sestre podpore in denarja za študije, dal je in šel ubog za Gospodom. V tej odpovedi pa je bil rajni gospod France iznajdljiv.

Najprej se je podal v zavod očetov salezijancev v Veržeju in je tam od leta 1928—1934 študiral na privatni gimnaziji.

Ni bila malenkost za Franceta, sesti na klop v gimnaziji z enaindvajsetimi leti poleg malih paglavcev z desetimi leti. Kmalu je spoznal, da to ni za njega, da je prevelika starostna razlika in da on ni za to družbo Janeza Bosca.

Po šesti gimnaziji gre v Prizren v Srbijo k škofu Gnidovcu, tam postane prefekt, nadziratelj malih študentov in študira poleg tega privatno naprej gimnazijo. Maturitetni zrelostni izpit naredi v Peči v Macedoniji od 7.—14. junija 1941. V tem času v Prizrenu je doživel čudno doživetje. Na sprehodu ga nekoč dohiti z avtom roparska tolovajska druhal. Ujame ga, posadi na svoj avto. Ko je voz dirjal naprej, čuje Frančišek, kako se roparji med seboj pogovarjajo, da ga bodo v bližnjem gozdu zaklali, ker so mislili, da ima gospod veliko denarja pri sebi. Na prvem ovinku, ko je voz vozil malo bolj počasi, in v tem trenutku pripelje vojaški voz za njim, skoči raz avto, vojaški ga vzamejo s seboj in tako se je rešil gotove smrti. Drugikrat je bil tri dni živ zakopan in se je le po naključju rešil strašne smrti. Tako vidimo, da

Življenska pot

je bilo njegovo življenje res obdano z velikimi težavami in ni čuda, če je njegovo srce tako hitro pešalo.

Omeniti moramo, da je Francé bil nadarjen fant, da je napravil na gimnaziji izpite prav dobro, ja odlično. A sedaj se začne pot preizkušenj. Že med gimnazijskim študijem je bil vpisan na bogoslovju v Šibeniku in je napravil tam izpite v letih 1934—1936. Škof iz Skoplja ga priporoča zagrebškemu nadškofu, da bi ga sprejel v semenišče, da bi mogel obiskovati univerzo. Škof se sklicuje, da ima božji poziv, da postane Francé duhovnik, da je junaško premagal vse težkote, ki so se mu stavile na pot. Ja, z vso energijo je šel za svojim ciljem, za svojo zvezdo, za duhovniškim poklicom.

Škof hvali Franceta, kako je pobožen, s kako neobičajno močno voljo hoče postati z vso dušo duhovnik. Škofija Skoplje ga ni mogla sprejeti, ker bi mu ne mogla dati službe; ki bi bila njemu primerna in to radi njegovega zdravja. Zato prosi zagrebškega nadškofa, naj ga on sprejme. A zagrebška nadškofija ga ni sprejela.

Nato se obrne na škofa Gregorija v Ljubljano. Prosi za sprejem v semenišče. Škof pravi, da je semenišče prenatrpano, da ni potrebe, ker imajo preveč bogoslovcev. G. dr. Lukmanu ga ne more priporočati, ker ga premalo pozna in dr. Lukman, zastopnik lavantinskega škofa, se ga tudi ne upa vzeti na svojo odgovornost v zavod. Tako najde blagi France povsod zaprta vrata. Da, v resnici lahko toži leta 1948, škofu, po kako trnjevi poti je prišel do svojega cilja.

Očetje družbe Jezusove v Ljubljani se usmilijo dobrega Franceta, mu dajo stanovanje in hrano ter sobratsko duhovno življenje. Tako more naš France nemoteno obiskovati univerzo v Ljubljani in se pripravljati na svoj poklic. Imel je spretno roko, da tudi v času zasedbe ni trpel pomanjkanja. Ja, celo drugim je pomagal, kolikor je mogel. Takrat ni bilo dobiti čevljev. France je šel od urada do urada in je preskrbel vse bogoslovce s potrebnim obuvalom.

Tam si je tudi ustanovil veliko knjižnico, ki še sedaj nekje čaka odrešenja. Sploh je bilo njegovo največje veselje zbirati knjige. Za knjige je žrtvoval vse, zdravje, jed, obleko in denar. Tudi v Prizrenu je imel ogromno knjižnico. Ravno tako je pozneje kot kaplan v kratkem času dobil toliko knjig skupaj, da je bilo pozneje v njegovi sobi od poda do stropa polno knjig.

Hitro so minula tista leta vojne in študija za Franceta, za Franceta pa se je tudi približal čas, da bo mogel stopiti kmalu k tako zaželjenemu cilju.

Dne 14. I. 1945 je bil posvečen v subdijakona v Ljubljani, dne 28. I. 1945 pa v dijakona kot duhovnik lavantinske škofije.

Čeravno je imel izkaznico, da je nesposoben za vsako pionirsko službo, je vendar v hrupu in splošni zbežanosti zapustil Ljubljano in šel v daljni svet. Pot ga je peljala naprej v Rim, tam je hotel nadaljevati na papeževi misijonski šoli, na propagandi fidei, svoje študije, pa ni bilo mogoče. Imel pa je kljub temu zveze in je bil v lepih odnosajih z „rdečim papežem“, s kardinalom za propagando fidei. Po njegovem posredovanju se je podal na Južno Tirolsko v Brixen, kjer je imel svojega birmanskega botra in botro in je tam v Brixenu nadaljeval svoje študije in bil na kvaterno soboto, dne 22. septembra 1945 posvečen v mašnika. S kakšnim veseljem in s kakšno radostjo je blagi gospod novomašnik Frančišek Oražem zapel po tolikih preizkušnjah trpljenja, dolgoletnega čakanja ter razočaranj svojo novo sveto mašo.

Tam na Tirolskem ni bilo za njega; hotel je priti bliže doma. Na Koroško ga je vlekel, če že ne more domov, pa bo vsaj blizu doma, med svojimi ljudmi, med svojim narodom. Prišel je k Mekjeku na dom svojega krstnega botra, bilo mu je predaleč v cerkev, zato je dobil nov dom pri Krenčiču v Bukovju. Sedaj so imeli svojega gospoda v Bukovju. G. Oražem pa je imel svojo cerkev, z otroško ljubeznijo je sedaj gledal na lepoto hiše božje in jo najlepše opremil, kakor so rekli na pogrebu milostljivi gospod proštrupe. Bil je prestavljen na nemško faro v Himmelberg k bolnemu dekanu Müllerju. Tam ni bilo za bolnega gospoda Oražma. Zopet je moral nazaj v dolino, v svoje ljubljeno Bukovje. Ko v Doberli vasi niso imeli kaplana, je prišel g. Oražem tja, s kakšnim veseljem je opravljal svojo službo, četudi z največjimi težavami, za katere je vedel le on sam. Kako lepo piše škofu, že ves bolan, 12. IV. 1948: „Nisem zato postal duhovnik, da bi sedaj v brezdelju zabil čas, ampak da poklicno delam in četudi se pri tem kakor goreča sveča porušim. Naj bo to za zveličanje duš.“

Vendar je bilo to mesto za bolnega gospoda pretežavno. Zato ga je hotelo škofijstvo poslati k šolskim sestram v Dölach za mašnika, a to mu ni šlo v glavo, da bi tam med zidovjem zabijal čas, hotel je še delati za duše. Zato se je s veseljem odzval povabilu smihelskega župnika, da tukaj v Smihelu, v zadnji fari na Koroškem, dela za duše. Kaplanija se mu je tako priljubila, da se ni mogel od nje ločiti, kakor da bi slutil, da je to zadnja postaja njegovega križevega pota. Od 1. oktobra 1948 je bil v Smihelu nastavljen in je tu ostal do svoje smrti. Rad bi delal, vso šolo in otroški vrtec bi najraje imel sam. Največje veselje mu je bilo, če je mogel z mladino nastopiti na odru. Prestavljal je igre, pisal vloge, imel pozno v noč vaje. Žrtvoval čas in

zdravje in noč, samo, da je mogel nastopiti. Zadnje leto pa ni šlo več, morda so pojemale. Rekel je večkrat: „To in to bi bilo dobro narediti,“ a ni šlo več.

Veliko se je trudil in rad je oznanjal božjo besedo, četudi je šlo radi boleznih težko. Veliko je spovedoval, nedeljo za nedeljo je prebil dve uri v spovednici, kar je bilo za njega velika muka pri njegovem zdravju. S kakšnim veseljem je šel na svetoletno romanje v Rim, četudi je bil redko-beseden in se je malokrat smejal. Iz Rima je prišel duševno zdrav nazaj, poln notranjega doživetja, takrat je sedel po cele ure in razkladal o velikih slovesnostih, ki jih je doživel v Rimu.

Nekoč mu je sobrat tožil, koliko trpi radi obilnih potov, ki mu jih nalaga poklic. Takrat je rekel: „Obadva sva trpina.“ In res je bil on velik trpin. A o svojem trpljenju ni tožil, nikoli ni govoril. Hotel je biti močan in junaško je prenašal vse svoje življenje, svoje trpljenje, svoj velik težek križ.

V sredi svojih predhodnikov preč. gg. župnikov Vintarja in Sadjaka počiva na sončnem pokopališču sv. Mihaela. Njegovo življenje je bilo trdo in temno, malo sonca in toplote je imelo, zato naj ga pa večno sonce, Kristus, postavi v svoj vedno cvetoči raj. Slava njegovemu spominu!

Za BIRMO nudim zapestne in druge ure v največji izbiri
FESSL URAR IN JVELIR
Celovec-Klagenfurt, Alter Platz 18

Keüschnigg-
SEMENA
že od 1879
PRILJUBLJENA,
PRIZNANO-ZANESLJIVA
CELOVEC-KLAGENFURT,
HEUPLATZ 6

Franc Planteu
trgovina z mešanim blagom
Vas oskrbuje z vsem blagom
vestno in po najnižjih cenah.
VELIKOVEC-VÖLKERMARKT,
8. Maistraße 33/34
Podružnica v Sinčivasi - zadruga

TRGOVINA Z MEŠANIM
BLAGOM IN GOSTILNA
Rutar Uršula
ŽITARA VES
Pošta Miklautzhof (Miklavčevo)
Telefon 14

Ze nad 250 let kupujemo najbolje sladkorčke — bonbone — kolačke in sveče za praznike in vsako priliko pri
ZEHNER Celovec-Klagenfurt, Alter Platz
Kupimo vsako količino čebelnega voska ali pa ga zamenjamo za najboljše pristne satnice.

REININGHAUS

Sanct Peter
Doppelmalz-Bier

NAHRHAFT u. BEKOMMLICH!

DIPL.-ING.
E. UNGER-ULLMANN

Najemnik opekarne pri Velikovcu

za zvonisko in vsako vrsto opeke
(Klinker- und Ziegelwerk)

Lastnik zvoniške (Klinker) opekarne na
Vašinjah

Izdeluje zidno, strešno in zvonisko (Klinker opeko)

Pri nas na Koroškem

CELOVEC

VELIKI TEDEN V SLOVENSKI CERKVI

Veliki četrtek: ob sedmih zjutraj sveta maša.

Veliki petek: ob sedmih opravila in nato izpostavljenje Najsvetejšega v božjem grobu ves dan, zvečer ob sedmih križev pot in blagoslov.

Velika sobota: ob sedmih sveta maša nato izpostavljenje Najsvetejšega v božjem grobu ves dan, in ob **SEDMIH** zvečer Vstajenje.

Velika noč: Stovesna služba požja ob pol devetih.

*

Celovška igralska družina vabi vse prijatelje poštene zabave k prireditvi v Kolpingovem domu na Belo nedeljo, dne 1. aprila zvečer. Posebej poudarjamo: na Belo nedeljo, ne na velikonočni ponedeljek.

OPOZORILO PEVCEM

Prihodnja pevka vaja bo po Veliki noči.

DAMSKI PLAŠČI

pri

Moden Sickl

CELOVEC-KLAGENFURT,
Paradaisergasse

Prodaja oblačil iz lastne tovarne

OBVESTILO!

Jugoslovanska folklorna (narodopisna) skupina, ki je gostovala od 15. marca naprej na Dunaju in v drugih avstrijskih mestih, priredi svoj spored narodnih plesov iz vseh pokrajin Jugoslavije v Celovcu na velikonočni ponedeljek, dne 26. marca.

Celovski muzej je odprl 17. marca svoj kulturno historični oddelek. Ob tej priliki so otvorili tudi Karl Mayjevo razstavo. Kažejo dragocene stvari iz narodopisnega muzeja na Dunaju.

KAZAZE

V ponedeljek, 12. marca smo pokopali rajno Riharjevo Mojco iz Metlove, staro 70 let. Radi njenega poštenega in bogoljubnega življenja smo dolžni v „Našem tedniku“ od nje vzeti slovo.

Rajna je bila vsa leta domači hiši v pomoč in podporo, posebno ob težkih udarcih, ki so zadeli Riharjevo družino v obeh vojnah.

V prvi vojni je padel posestnik, njegov brat in stric, v drugi vojski pa oba sinova, tako da je mlada žena s hčerko Milko komaj prenesla te težke nesreče; toda z udanostjo v božjo previdnost je prestala vse.

Pri nagrobnem govoru so jo, posebno mladini postavili za vzgled, saj je bila rajna od ustanovitve Marijine družbe pa do svoje smrti zvesta članica. Pevci iz Dobrlevasi so ji lepo zapeli doma, pred cerkvijo in ob grobu žalostinke.

Hvala vsem pogrebem in pevcem. Rajna Mojca naj počiva v miru in Riharjevi družini izrekamo iskreno sožalje.

Za Veliko noč
MOZNARJI — ZABICE vseh velikosti
rakete — ognjemeti
BAKLJE
orožja, lovske potrebščine in
galanterijski predmeti

Ernst KRÖTSCHMER

prej FRANZ KAISER
Celovec — Klagenfurt
Bahnhofstrasse 26

Dne 25. II. se je poročil Slamnikov Fridl, nevesta je bila Erna Opetnik, p. d. Štorovnikova na Metlovi. Vsi ji ma želimo veliko sreče v zakonskem življenju.

Zbolel je Zmavcarjev Feliks, in se sedaj zdravi v celovski bolnici; želimo mu ljubo zdravje, da bi se čimprej vr-

nil na svoj dom.

Zima, četudi je bila huda, pa ni, hvala Bogu, pri nas še doslej napravila nobene škode. Drugače pa so kmetje že v skrbeh, kako bodo svojo živino prekrmlili, ko tako primanjkuje krme. Saj je bila lanj takšna suša, kakor jo že ne pomnijo stari ljudje.

Naj bo za danes dosti, pa še drugič kaj, ko bo spet kaj novic. Bomo poročali, kako smo pirhe barvali in pa „rolkali“.

ZELEZNA KAPLA

V 94. letu starosti je umrl Ižepov oče v Lobniku Janez Švegl. Bog mu je dal izredno trdno zdravje in dušne moči, da je mogel še do smrti sam voditi gospodarstvo lepe Ižepove kmetije. Mnogo je doživel tekom dolgih let življenja. Skrbno je gospodaril kot zglede družinski oče, vzgajal otroke v krščanskem duhu. Bil je globoko veren in je zaupal v Boga in njegovo Previdnost. Med vojsko je družina mnogo trpela, posvetila se je Srcu Jezusovemu in bila deležna posebnega božjega varstva. Sedem otrok je spremljalo z materjo očeta na zadnji poti, sin Pavle je postal vojna žrtev. Obilna udeležba pri pogrebu je pokazala, kako priljubljen je bil pokojni oče, ki je bil najstarejši kmet in najstarejši faran. Isti dan je umrl kmet, sosed in so-

DAMSKI KOSTUMI

pri

Moden Sickl

CELOVEC-KLAGENFURT,
Paradaisergasse

Prodaja oblačil iz lastne tovarne

rodnik Jane Sadolšek, p. d. Zohar, v Lobniku. Nenadoma je zapustil svojo družino v 67. letu starosti. Zadel ga je možganska kap. Pridno je delal in skrbel za svoj dom in družino. Teško bo Zoharjeva hiša pogrešala skrbnega očeta. Sledil je mesec dni svoji sestri Košnikovi materi na poti v večnost. Obema pokojnikoma so cerkveni pevci zapeli žalostinke. Ižepovi in Zoharjevi družini naše sožalje!

Ze dolgo let ni padlo tako veliko snega kakor letos. Kdaj bo skopnel? Skrbi nas, kaj bo s pomladansko setvijo. Kmetije, ki imajo njive na senčni strani, bodo morale dolgo čakati, da bo sneg in led skopnel. Na naši podružnici v Št. Lenartu pod Ovšovo je okoli 4 metrov snega. Vrata in okna cerkve so obdana do strehe od snega. Mišlili smo, da bomo mogli na sv. Gregorja tam obhajati prvo b. službo v tem letu, pa si le nismo upali, da ne bi obtičali v snegu. Bomo pa med letom to nadomestili.

HAAS & Co.

CELOVEC-KLAGENFURT,
Bahnhofstraße 3 — Tel. 22-41

želi svojim cenjenim odjemalcem
vesele velikonočne praznike

SREDNJI KOT-SELE

Ob vznožju Košute je Voigtovo posestvo razdeljeno v osem parcel ali kajž in vsaka lahko redi eno kravo ali par koz. Domače delo opravi žena z otroci, možje pa so zaposleni kot drvarji pri veleposestniku.

Na razprostranih senožitih je velik senik in zapuščen hlev. Začetkom marca so zapazili otroci Hanžjeve kajže v tem zapuščenem hlevu jazbečjo družino, stara dva in pet mladičev. Vse to javijo otroci Voigtovemu gozdarju v Zg. Kotu. Gozdar se napoti z obmejnim organom, da napravi preiskavo. Ujela sta enega jazbeca, drugi pa so se porazgubili.

Temu je sledila hišna preiskava v štirih tamošnjih kajžah. Te hišne preiskave je vodil g. Schaff brez vednosti orožniške postaje v Bajtišah. Z gozdarjem nista našla nič, čeprav so morale

nekatero gospodinjico izlagati iz solnic kos za kosom mesa.

Čudno se nam zdi, da so jazbeci povzročili toliko prahu, če povemo še, da je bilo v letošnji zimi v Zg. Kotu do 7 metrov snega in se gozdarji niso dosti zmenili za usodo hirajoče divjačine, le dvakrat so ji prišli pokladat sena.

GORENČE

V nedeljo, dne 11. t. m. je umrla v celovski bolnici ga. Kadiš Marija, p. d. Perduževa mati iz Šmiklavža, št. 18 v Gorenčah. Rajna Perduževa mati so bili doma na Suhi. Kot kmečka hči so se poročili z rajnim Skukom Alešem. V zakonu so se jim rodile tri hčere: Roza, Marija in Ana, katere še sedaj vse žive, poročene v Grebinju, v Potočah in v Šmiklavžu. Po smrti rajnega moža, Skuk-a Aleša, so se drugič omožili s Kadiš Martinom, ki je bil doma pri Svetem Križu nad Dravogradom. V drugem zakonu se je rodila le ena hčerka in sicer Rezika, ki služi v Celovcu.

Ko se je hči Ana leta 1935 omožila k Perdužu in vzela v zakon domačega sina gospodarja Pietnik Feliksa, so tudi rajna mati šli k svoji hčeri, pri kateri so ostali vse do svoje smrti.

Rajna Perduževa mati so bili zelo globokoverna žena. Poleg molitve so najbolj cenili sv. mašo. Če so količkaj časa imeli, so šli radi tudi ob delavnikih k sv. maši. Koliko sv. maš pa se je bralo po njihovem namenu. Še na smrtni postelji so imeli vedno v mislih daritev sv. maše in so še plačali zadnjo sv. mašo za ljubo zdravje, če bi bila taka božja volja.

Pokojna mati pa so tudi silno spoštovali duhovnike. Iz njihovih ust nisi slišali nikdar opravljive, kaj šele obrek-ljive besede o duhovnikih. Redko katera žena je vedela, kako visoko poslanstvo ima duhovnik, kakor ravno Perduževa mati.

Naj omenimo še eno posebno lepo potezo na značaju rajne mame, namreč pravo materinsko ljubezen do svojih otrok. Vse svoje hčere je lepo vzgajala, za nje molila, delala in trepe-

MOŠKA OBLAČILA

pri

Moden Sickl

CELOVEC-KLAGENFURT,
Paradaisergasse

Prodaja oblačil iz lastne tovarne

la. Posebno rada je bila pri svoji hčeri pri Perdužu. Perduževi družini je posvetila svoje poslednje moči. Videla je, v kakšni stiski je njena hči, posebno še od zadnje svetovne vojne sem, ko je zgubila svojega moža, kateri ji je zapustil kopico majhnih otrok na kmečkem posestvu. Pokojna mati je videla to veliko stisko v Perduževi družini, zato je v zadnjih dneh pred svojo smrtjo zaupno prosila Boga, naj ji vrne potrebno zdravje, da bo mogla še dalje pomagati svoji hčeri. Toda neskončno modri Bog je sklenil drugače. Kakor zrel sad, poln dobrih del, je poklical Perdužev mater k sebi v nebesa, da jim da plačilo za vsa dobra dela. Vsem njenim sorodnikom, posebno še vsem njenim 4 hčerkam, zlasti pa še težko preizkušeni gospodinjici, hčeri Ani na Perduževi domačiji, izrekamo naše globoko sožalje, rajni dobri materi pa večni pokoj!

HAAS & Co.

CELOVEC-KLAGENFURT,
Bahnhofstraße 3 — Tel. 22-41

Trgovina električnih aparatov, radijskih aparatov, radijskih novosti in inštalacij

ZITARAVAS

Obhajali smo osemdesetletnico rojstva našega priljubljenega dušnega pastirja č. g. duhovnega svetnika in župnika Valentina Weiss-a. V nedeljo 25. II. smo se zbrali pred župniščem, da izrazimo svojemu duhovnemu očetu svoja hvaležna voščila. Moški zbor je zapel slavljencu v pozdrav. V imenu duhovniške sodalitete Srca Jezusovega je čestital osivelemu sobratu mil. g. prošt Anton Benetek. Otroci, so čestitali z lepimi deklamacijami. G. župan je čestital v imenu občine in se zahvalil slavljencu za njegovo dolgoletno

Star ZLAT in srebrn denar kupujem
po najvišjih cenah. - URE in
poročne prstane dobite pri meni
zelo poceni

F. KARNER - URAR
CELOVEC - BURGGASSE 8

delo v prid občanov. V imenu faranov je čestital g. Vincenc Stular, cerkveni ključar in izročil darilo faranov — velum za blagoslov z Najsvetejšim. Vsa fara je bila navzoča. V procesiji smo spremljali slavljenca v farno cerkev. Tam je bilo prebrano pismo, s katerim prevzvišeni gospod knezoškof izraža svoja voščila in zahvalo slavljencu za vse dušnopastirsko delo tekom 55 let duhovništva. Pridigar je kazal verni-

Speciálna trgovina dežnih plaščev

V. TARMANN

Celovec - Klagenfurt Völkermarkter Straße 16

Popravljamo in izdelujemo
po meri dežne plašče

kom, da je duhovniško življenje nadaljevanje Kristusovega dela in trpljenja za rešitev neumrljivih duš. Verniki naj pomagajo v katoliški akciji dušnim pastirjem, naj molijo za duhovnike in duhovniški naraščaj. V ta namen naj bi se tudi po naših župnijah vedno bolje obhajala prva sobota v mesecu, posvečena Marijinemu Srcu. Sledile so pete litanije in zahvalna pesem Te Deum... Bog naj ohrani slavljenca še dolgo v zdravju in moči med nami!

Ura pri strokovnjaku kupljena
je zmiraj točna

Walter Gaggl

Beljak - Villach, Hauptplatz 11

LEPENA

Le počasi se umika zima pred prihajajočo pomladjo. Še stari ljudje ne pomnijo take nevšečne zime, kot je letoš, sneg na sneg, blato na blato, brez mraza in brez sonca. Pa kdaj bo še snega konec, ko ga je pa po bližnjih vrhovih še kar na metre. Če bo ta sneg hitro skopnel, se je pa bati povodnji.

Zelo primanjkuje krme za živino, to je posledica lanske suše, isto je tudi z nasteljo, ker je jeseni tako kmalu zapadel sneg. Tako, da že vsak težko čaka, da bi skopnel sneg, toda kdaj bo še to, ko se pa zima tako trdovratno upira in noče in noče iz dežele.

Drugače pa Lepena dobro napreduje, ter je tudi že precej elektrificirana.

Kup in prodaja
harmonik in pialnih glasbil
(trobil) na obroke

Willi Gaggl

Beljak-Villach, Bahnhofstr. 7

WILLI GAGGL VILLACH

Tako imajo: Gobanc, Miklav, Keber in Kežar svoje električne centrale, od koder dobivajo še nekateri drugi sosedje električno luč. Tudi Rostočnik si je postavil novo žago ter elektrarno. Vinkl tudi pripravlja, da bo imel svojo električno luč, saj petrolej je težko dobiti. Vajdl pa namerava postaviti novo žago na motorni pogon. Mihael Haderlap, p. d. Vinkl se je moral podvreči težki operaciji na želodcu. V sled slabih hrane in premrzovanja v vojni je dobil želodčne ture, katerih pa kljub prizadevanju zdravnikov, brez operacije ni bi-

HAAS & Co.

CELOVEC-KLAGENFURT,
Bahnhofstraße 3 — Tel. 22-41

Nadvse okusni lestenci, svetilke,
motorji, stroji za pranje

lo mogoče ozdraviti. Operacija, dasiravno težka, je hvala Bodu izšla brez hujših posledic. Vinklno želimo, skorajšnjega okrevanja in zdravlja.

Z veseljem smo sprejeli vest, da je cesto skozi Lepeno prevzela deželna oblast. Upamo s tem na zboljšanje ceste, ki je na več krajih zelo potrebna (Nadaljevanje na 7. strani)

Pomlad

„Kos prepeva, gnezdo znaša, merzli sušec gori gre“. Tako je pel Valentin Vodnik, tega je nekako 150 let. Morali so biti lepi časi takrat, ko sta pela kar dva za stavo, kos v naravi in pesnik v izbi. Ali kaj bi govorili o lepoti časov! Prav takrat so korakali vojaki francoskega cesarja vse vprek po Evropi, kakor se bere v bukvah zgodovine. Časi pa, ki se o njih kaj več bere v zgodovini, so zanič. Tudi naš čas je malo prida, to čutimo na lastni koži, in videli boste: tudi o naših dneh se bo nekoč na dolgo in široko bralo v folijantih.

„Mrzli sušec gori gre“ — jezikoslovci bodo zmajevali z glavo, češ, danes se reče „kvišku“. Gotovo imajo prav, ali v njihovi besedi je nekaj, to vam zvižga in tuli skoroda kakor kraška burja. Nasprotno pa, če sušec „gori gre“, kako milo in zvočno odmeva takale vest v ušesih! Nehote se ti zdi, da je v teh samoglasnikih skrita ista miloba, kakor jo ponuja zemlji ljubo sonce dan na dan. Višjega priznanja Vodniku pač treba ni, kajti nad sonce ne gre nič. Višji je samo še Bog, ali s stvarnikom se človek ne primerja! K Bogu smeš samo moliti. Na žalost se v zgodovini vsake kvatre kdo prevzame, da se gre kovat v zvezde. Tako je tudi naše stoletje rodilo nekaj bogov, ki se pa od človeškega mesa dosti ne razlikujejo. Če recimo sonce „gori gre“, se zemeljski bogovi radujejo enako izvirno kakor mi navadni smrtniki. Njim in nam, vsem skupaj, utripa v teh marčevih dneh srce drugače kakor doslej. Nekaj novega, radostno nemirnega se je naselilo v srcih, in ta radost, ta nemir, ki sta morda v navskrižju z razumom — mar ne pričata o dogodku, ki je silovit? Oj zares, mogočen je dogo-

dek, a kakor je mogočen, s tako preprostim imenom se zadovoljuje: pomlad...

Stari Slovani so si predstavljali pomlad v podobi čudovite mladenke, klicali so jo za Vesno in častili so jo po božje. Stari Slovani so pač bili verni ljudje. Vsako leto iznova se jim je vračala Vesna ter vsem enako trosila svoje darove. Ni delala razlike med ljudmi. Kje se je tega bila naučila? Katero tečajje je imela za sabo? Nobenih! Neuka je bila in vendar — obnesla se je kot demokratka, da nikoli tega. Od nje so se učili zemljani in si uredili življenje po zgledih raja. Bridka resnica pa je, da človek v rajju dolgo ne vzdrži, in tako se je tudi našim pradedom mudilo ven. Danes stojimo zunaj, se čutimo nesrečne in čakamo boljših dni. Obenem se okrog nas sučejo preroki, preroki vseh harv, in vsak nam s trobento oznanja kako novo vero. Ali nobeno trobljenje ne prikljče boljših dni.

Edino čudež pomladi, če ga prav vklemeno v srce, nam lahko pomaga. Mar nam pošilja Bog pomlad zato, da stori uslugo koledarju? Ne, pomlad je več kakor koledarska zadeva in tudi več kakor kos prirodnoznanstva. Pomlad prinese naravi prenovu, nam pa prinese ukaz iz pisarne najvišjega cesarja, da naj tudi v vsakem izmed nas nekaj „gori gre“. Vse preveč je svet vaju zunanje pomladi, a kako je z notranjo? Kje je? Kdaj pride? Kdo naj jo budi? Vsakega človeka spremlja neki notranji pesnik, ki mu pravimo vest. Šele ko bo ta notranji pesnik zapel, da v vsakem srcu „mrzli sušec gori gre“, šele tiste dni bo napočila doba, ko bo vsem dobro — doba veselje ne pomladi.

T. Z.

Schleppe pivo - tekoče hranilo!

Hans Trauringer

HOLZGROSSHANDEL

KLAGENFURT - Völkermarkter Straße 38

Telefon Nr. 15-95

Spisal: J. SIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

ROMAN

7. NADALJEVANJE

„Na spleča se, seveda se ne spleča!“ se je takoj oglašila Katica. — „Kdo pa poje pri nas največ jaje?! In kaj pa piščanci v žolci! Tak, le pobijte jih, kje pa naj potem tu na vasi dobim kaj pravnega za na mizo? Če pride vizitacija, proščenje, če nas preseneti kak obisk, kakšen gost; temu tedaj postrežem samo z jerebicami, in še te si naj z motiko ustrelim.“

„Ograjo bom popravil, da ne bodo mogle skozi, petelinu pa postrizem krila, da ne bo mogel preleteti plank,“ je Holoubek ponujal premirje.

„Dokler so še piščanci majhni, bom privezala koklo za nogo,“ se je vdajala gospodinja.

„Pozimi pa, če Bog da, dam postaviti novo, trpežno in visoko ograjo,“ je obljubljal gospod župnik.

Še mnogo vsiljivejši in nadležnejši sovražniki so ograjali in kvarili Holoubkovo delo — in to so bili — ptiči. Takoj ko je posejal redkvico, peteršilj, korenje, so se prav, kakor bi jim kdo povedal — zgrnili sem od vseh strani senice, ščinkovci, jate vrabcev, celo golobje so se spuščali sem na zgodnji grašek in fižol.

Ko pa je presadil iz tonle grede v

zrahljane lehe lepo v vrsto zelje in ostale sadike solat, kapusa in karfjole, tedaj so jih zlasti škorci pa tudi kosi pulili naravnost iz zemlje, izključvali krhka jedra, lomili, uničevali in kvarili tako skrbno in radosti polno kaplanovo delo.

„Poglejte ptice pod nebom,“ je godrnjal Holoubek, „ne sejejo, ne delajo, ne žanjejo, ne spravljajo v žitnice, ne kopljejo, ne orjejo, ne zalivajo, ampak nepovabljenе priletijo, se usedejo za mizo in se gostijo. To zna vsakdo, toda počakajte, premetenci!“ in spustil se je z njimi v boj. Lehe je križem kražem prevlekel z belimi nitmi, v sredo postavil fantastično strašilo, narezal rožnega trnja in pokrnil z njim grede. „Samo da se prime, požene korenine, nekoliko zraste, pa ne bodo utegnili več pozobati in tudi drugod bo že kaj zraslo, da ne bom prisiljen vsega sam hraniti,“ se je tolažil gospod Jože in se ni motil.

Ptiči so ga obiskovali vedno bolj porredko, toda pokazal se je drug sovražnik, majhen, skoraj neviden, toda tem upornejši. Na redkvici in repi so se zablašali v mavričnih barvah majhni, trdi hroščki, razne mušice, deževniki, pozneje tudi gosence in ostala golazen in hitro so ograjali ves vrtni pridelek.

Tem škodljivcem pa Holoubek ni prizanašal: „Bijte, pobijte jih, nikomur ne prizanesite!“ je bilo njegovo geslo. Škropil jih je z apneno vodo, posipal s pepelom, brizgal nanje smrdečo tobakovo raztopino, hvalil je taščice, ščinkovce in penice, ki so ostale vrtu zveste, si postavile tu gnezdeca in ka-

planu junaško pomagale pobijati in uničevati vse, kar je v zelniku bilo in žilo.

Vrt pa ni rodil zgolj jeze, temveč je v njem cvelo tudi veselje. Ko je bilo glavnega poljskega dela konec, je gospod župnik prišel sem pogledat za Holoubkom. „Naj gredo pogledat na vrt,“ ga je silila Katica, ko ji je bil v kuhinji pri kakšnem delu v napotje, „to bodo odprli oči, kaj vse ume naš kaplanček.“ In ni lagala.

„Tak se torej vendar moram —“ se je, kakor bi se opravičeval, oglašil župnik takoj pri vratih, toda stavka ni dokončal. Za hip se je strokovnjaško ozrl po vrtu, potem pa krotko, spoštljivo in ne več tako zviška nadaljeval: „Preteto, vi ste pa grčar. Dovolite, tega ne bi niti strokovnjak bolje naredil. Glej no, celo rajčica raste tu in zelena, pa kako izvrstna čebula! Pa da v hribih ni mogoče vrtnariti! Le priznajmo, ne znamo in nočemo znati. Brez dela ni jela. Vrt imamo tu le za mačehe, brigamo se zgolj za polje in travnike in zopet za travnike in polje, medtem pa takle kos skrbno negovane zemlje, glejte, kakšno korist prinaša! Na mojo vero, celo redkvica raste tu.“

Holoubek je izpulil nekaj redkvic, jih umil v konvi, zvezal s slamico in jih kot šopek ponudil župniku. „To so prvenci, prosim, blagovolite pokusiti,“ in pri tem je rdel od ponosa in napuha. Priznanje mu je godilo, žgečkal je njegovo ničemurnost, toda le za hip. Stara Trousilka mu je zamigljala pred očmi in takoj se je skromno nasmehnil

ter odklonil hvalo. „Prosim, to ni moja zasluga.“

„Čigava pa naj bi bila?“

„Tega nočem niti povedati; vse to je naredila tista smrdeča luža. Da, ne polivam s čisto vodo, marveč jo zmešam z gnojnico in ta dela čudeže.“

„Saj vem,“ se je smejal župnik, ki se je ob tem spomnil, kako je drugokrati tu vse hiralo, kako je bilo preraslo s plevelom in kako vrtnarijo v ostalih vaških vrtovih; kaka stiska je tu povsod za perišče zelenjave, kako jo sem vozijo branjevci s pasjo vprego, uvelo in povaljano, kako drago jo je treba plačati in kako se pulijo zanjo, zlasti za kumare. Ob tem spominu se je ozrl na okrog in dejal: „Nekaj pa vam vendarle manjka, to se vam ni posrečilo vzgojiti.“

„Kaj pa, prosim?“

„Kumare.“

„Mrcine, so mi dale skrbi,“ se je zasmejal Holoubek, „prvič mi jih je uničil mrz, drugič — komaj so prilezle iz zemlje — so se jih lotili menda kosi, pa jim niso dišale, ker so jih samo populili iz zemlje in jih pustili na gredi, pa se nisem dal kar tako na lahko ugnati. Vzgojil sem jih v zabojih v žaganju, od tam pa takoj presadil v zemljo in glejte jih, zdaj nastavljajo že četrti list,“ kaplan je odstranil dolgo deščico, s katero jih je čuval pred žgocim opoldanskim soncem. Pokazale so se nizke, žilave in zdrave sadike, obetajoče najboljše nade.

„To je čudno,“ je kimal gospod župnik.

WIENER ALLIANZ
VERSICHERUNGS- AKTIENGESELLSCHAFT

RAVNATELJSTVO PODRUŽNICE ZA KOROŠKO IN VZHODNI TIROL

Celovec-Klagenfurt Bahnhofstraße 67 Telefon 27-25

SE PRIPOROČA
ZA VSAKOVRSNA ZAVAROVANJA

Posebna služba za zavarovanje živali

Krajevna zastopstva po vseh večjih podeželskih občinah med drugim:

Pliberk
Doberla vas
Železna Kapla
Diča ves

Velikovec
Ruda
Žitara vas
Št. Štefan pri Zilji

Borovlje
Bištrica v Rožu
Št. Janž v Rožu
Šmohor

PREDILNICA OVČJE VOLNE

Robert Lindner

Mlinare - Müllnern pri Beljaku

Ovčjo volno

prevzemamo v prejo za pletenje in tkanje tudi po pošti in v lastni podružnici v BELJAKU-VILLACH, Rathausgasse št. 8.

Ovčjo volno

kupujemo v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah in s kakovostno premijo.

Vsa nadaljnja pojasnila dobite, ako pišete dopisnico.

Niemier
& Riepl

MOTORNA VOZILA, KMEČKI STROJI,
KOLESA, TRGOVINA IN POPRAVLJALNICA,
NADOMESTILNI DELI, GUME, BENCIN in OLJA,
TRAKTORJI TIPE STEYER

Velikovec-Völkermarkt, Koroška

ERP

POSPEŠUJE KOROSKO GOSPODARSTVO

Samo tri črke. Toda te tri črke pomenijo zagotovitev in jamstvo za obnovo evropskega gospodarstva in pomenijo jamstvo za vzajemno sodelovanje vseh evropskih dežel pri obnovi evropskega gospodarstva. Ako danes še ne sodelujejo vse dežele Evrope pri tem obnovitvenem delu, ni krivda v bistvu obnovitvenega načrta, krivda je drugje. Prebivalstvo vseh dežel, tudi onih dežel Evrope, kjer danes še ne morejo čutili blagodati gospodarskega sodelovanja, pa ve, da jih more rešiti samo pravilno sodelovanje vseh dežel Evrope. In to hoče doseči **Evropski obnovitveni načrt**, kar v angleščini pomenijo črke ERP.

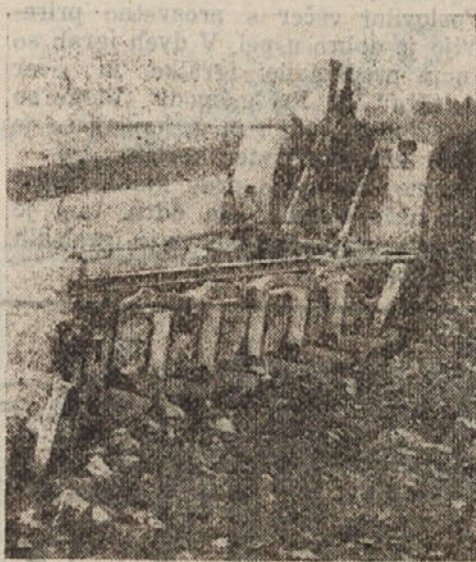
Te tri črke pomenije zmago skupnosti nad egoizmom in nad posebnimi željami posameznika in posameznih skupin, pomenijo delo, zaposlitev, proizvodnjo in tako zvišanje življenjske ravni vsega delovnega prebivalstva.

Druga svetovna vojna je pustila Evropo na pol porušeno, v lakoti, pomanjkanju, brezposelnosti ter politični negotovosti, ki je ustvarjala tla za nasilne prevrate ter gospodarski polom. V ta obup je posijal žarek upanja, ko je takratni ameriški zunanji minister in današnji ameriški obrambni minister, George Marshall, dne 5. junija 1947 v svojem zgodovinskem govoru na Harvardski univerzi povedal, da so Združene države pripravljene pomagati tistim evropskim narodom, ki so voljni tudi sami sodelovati, ki so voljni delati za skupnost in medsebojnost.

Pozivu ameriškega zunanjega ministra se je odzvalo 18 evropskih držav

in je ustanovilo meseca julija leta 1947. Organizacijo za evropsko gospodarsko sodelovanje. To organizacijo so označili po začetnih črkah angleškega naziva te organizacije s O. E. E. C. — Združene države so ustanovile **Upravo za gospodarsko sodelovanje ali E. C. A.**, ki je poslala v vse države, ki sodelujejo pri Evropskem obnovitvenem načrtu, svoja zastopstva pod vodstvom glavnih ameriških gospodarstvenikov. Ti pomagajo pri izvedbi Evropskega obnovitvenega načrta v posameznih državah in nadzirajo njegovo poslovanje.

Dne 3. aprila 1948 je podpisal predsednik Truman zakon o organizaciji

Z ERP-pomočjo si je avstrijsko kmetijstvo znatno opomoglo. — Slika nam predstavlja večbrazdni plug, ki ga vleče traktor.

Novi šef ECA misije za Avstrijo, C. E. Meyer (AND)

Marshallovega načrta. Od takrat je dovolil ameriški kongres okrog 12 milijard dolarjev za gospodarsko pomoč onim evropskim državam, ki so izven sovjetskega območja.

Naložba tako velikih vsot v evropsko gospodarstvo pa ni bila podvržena samo dobroti kritiki, mnogo je bilo in je še tudi nasprotnih glasov. Večkrat je namreč slišati, da Marshallov načrt pač ni nikako dobrodelno podvzetje Združenih držav, da je to neka bolj ali manj prikrita imperialistična akcija Združenih držav, ki naj omogoči Združenim državam, da bi Evropo obvladale politično in gospo-

darsko. Pa tudi Amerikanci se včasih sprašujejo, zakaj plačujejo Evropi tako velike zneske za obnovo evropske industrije, ki bo nato nekega dne konkurirala ameriški industriji in bo povzročila tako brezposelnost v Ameriki.

Kdor pa stvari bolj točno premisli, bo moral ugotoviti, da danes ameriški vpliv v Evropi verjetno ni mnogo večji kakor pa je bil leta 1948. Saj so nekatere evropske države in med njimi celo Velika Britanija priznale komunistično kitajsko vladno in Velika Britanija tudi ni pripravljena sprejeti Schumanovega načrta, kar je vse v nasprotju z ameriško politiko in kar kaže, da morejo zapadno-evropske države imeti mnogo bolj samostojno zunanjo in notranjo politiko kakor pa vzhodno-evropske države.

Seveda pa tudi ne smemo misliti, da je Marshallov načrt samo neko ameriško človekoljubno dejanje. Gospodarsko ozdravljenje Evrope je namreč predpogoj odpora proti boljševizaciji Evrope, s tem si torej pridobivajo Združene države zaveznike v boju proti sovjetskemu boljševizmu. Zgledi v Italiji, Franciji in v Grčiji nam kažejo, da bi verjetno bile te države danes brez Marshallove pomoči že v taboru boljševizma.

Nadalje je gotovo tudi resnica, da so z velikimi pošiljkami v Evropo Združene države zagotovile odjemalce svojemu blagu, kar je zopet vplivalo na veliko zaposlitev in na veliko blagostanje v Ameriki. To pa je samo en dokaz več o blagodati sodelovanja med Evropo in Ameriko.

Še letos dobimo električni tok iz kalorične elektrarne v št. Andražu v Labodski dolini iz naprav

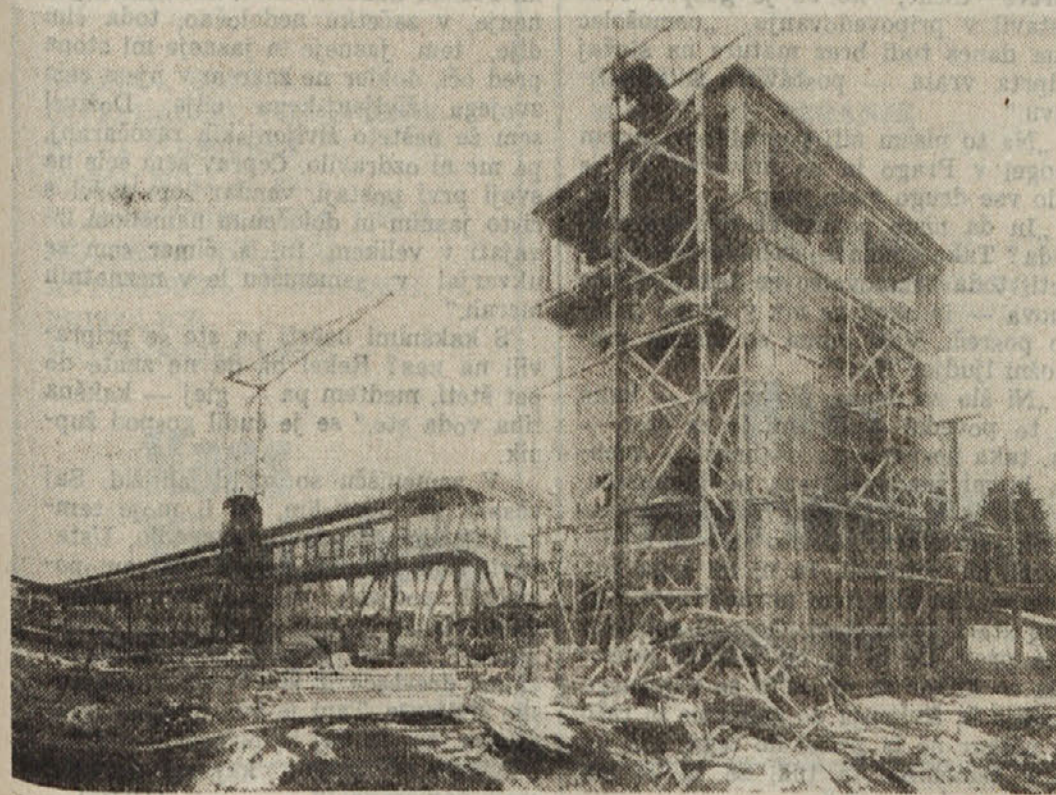
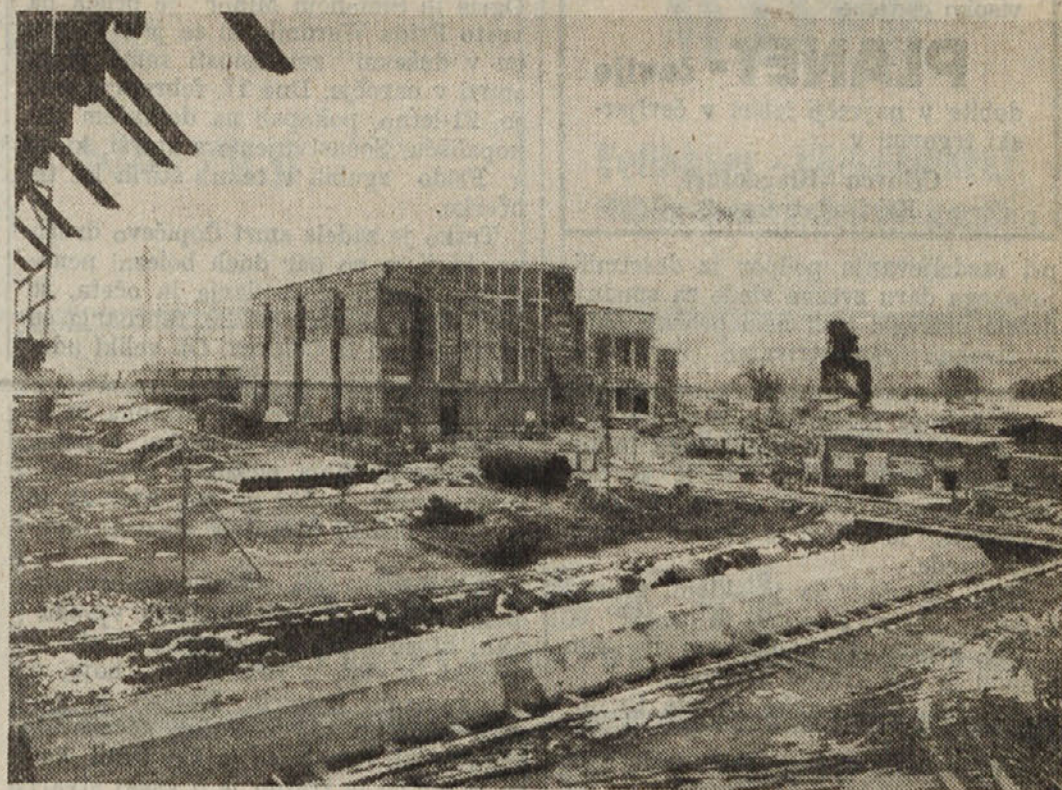
„Österreichische Draukraftwerke

Stalno rastoče potrebe električne energije ne more več kriti izgradnja domačih vodnih elektrarn. Obstoja nujna potreba, da se za proizvodnjo zimskega toka zgradijo kalorične elektrarne.

Izdatni premogovniki v Labodski dolini, ki smo jih dosedaj le v mali meri izrabljali, so za izgradnjo velike kalorične elektrarne posebno pripravi. — „Österreichische Draukraftwerke Aktiengesellschaft“ je začela leta 1948 s projektiranjem kalorične elektrarne v bližini mesteca št. Andraž. Novo podjetje, katero bo obratovalo v zimskih mesecih od oktobra do marca bo

Aktiengesellschaft“

Stavba nove električne centrale „Draukraftwerke“ — pogled iz jeklenega ogrodja t. hladilnega stolpa

v prvi stopnji izgradnje proizvajalo 67.500 KW in bo doseglo letno proizvodnjo 200 milijonov KW.

Hitri sklepi in nagla izvedba del projektiranja in priprave stavbišč, vse to je omogočilo, da smo pričeli z zidanjem elektrarne same že pomladi 1950. Zidava napreduje prav po ameriškem načinu: Stavba v surovem je dograjena, obširna montaža strojev in električnih naprav napreduje po načrtu in hitro; še junija letošnjega leta se bodo prvi dovozi premoga iz sosednjih novih premogovnih jam pričeli in s tem bodo izvedene vse priprave, da homo mogli še letošnjo jesen pričeti s proizvodnjo električnega toka iz labodskega premoga.

S tem bomo dodali zopetni upostavitvi avstrijskega gospodarstva nov, bistven pripomoček, ki ne nudi samo danes mnogim ljudem dela, marveč je tudi velike važnosti za razširitev avstrijske produkcije.

Drobnilnica premoga — skladišni prostor in transportne naprave.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani.)

popravila. Tudi regulacija Lepenščice bi bila jako potrebna, ker odnaša ob povodnjih na nekaterih krajih plodno zemljo in cesto. Samo kje dobiti za to delo potrebna gmotna sredstva

Kakor sem od različnih strani slišal, je moj dopis (številka 1/51) spravil nekaj prahu v zrak, ker so nekateri mnenja, da jaz zagovarjam divje lovce. O tem seveda ne more biti govora. Kot demokrat in avstrijski uradnik dobro vem, da moram spoštovati zakone, ki jih je sklenila najvišja državna oblast, in da zakon ne dela razlike med divjelovsko in navadno tatvino.

Videl sem celo stvar v zgodovinskem razvoju... toda — „lepi“ stari časi so minili, človeška družba se razvija naprej, iz cesarskega generala je postal republiški kandidat za državnega predsednika... In eden obžaluje minule čase poštne kočije, drug iznajdbo atomske bombe in jaz neko romantiko, o kateri nekateri trdijo, da je sploh ni bilo. Tukaj se spominjam tovariša iz zadnje vojne, ki mi je vedno rekel: „Kolikor glav, toliko misli.“ Jaz pa sem mu zmerom odgovoril: „In vse so relativno pravilne.“ Iz tega navideznega nasprotja se smehlja edina resnica: divji lovci morajo izginiti, ker ima danes vsak človek iste dolžnosti in pravice; danes se ne spleča biti „Raub-schütz“, ker manjkajo vzroki...

R. Vouk.

VABILO

na igro „GENOVEVA“, katero priredi farna mladina v Šmarjeti v Rožu na velikonočni ponedeljek ob treh popoldne v farnem domu.

SELE Zg. KOT

Že meseca januarja smo slišali, da nam je šola na Zgor. Kotu zagotovljena, zdaj pa je ta vest uradno potrjena in je vzbudila med nami splošno veselje. Hvaležni smo deželni vladi, da je

Po vsem Koroškem poznane in visoko cenjene

PLANET-čevlje

dobite v največji izbiri v čevljar-ski trgovini v

Celovcu—Klagenfurt,
Karfreitstrasse 2

pri razdeljevanju podpor iz desetmili-jonskega daru zvezne vlade za spodnjo deželo ustregla tudi naši prošnji. Zdaj že živahno razmotrivamo vprašanje,

kje naj bi bila nova šola zgrajena. Na tozadevnem sestanku pri Maleju je skoro soglasno prevladovalo mnenje, da je edini najprimernejši prostor v središču Kota, to je v okolici Mlečnikove žage, kjer se združujeta oba grabna.

Misel, naj bi nova šola stala pod Močnikom ob carinskih hišah, ljudje splošno zavračajo. S tem bi bilo šolarjem iz oddaljenega Kota le malo pomagano, ker bi bili le za četrte ure hoda na boljšem. Če se ukine šola na Bajtišah, bi šolarji iz Bajtiš v novo šolo na Kot ne imeli več hoje kakor n. pr. šolarji od Malejev, Hajnža ali Žerjava, Sicer pa obiskujejo bajtiški otroci lahko boroveljsko šolo in če jim je pot ene ure predolga, se lahko vozijo z avtobusom.

Blago in perilo

poceni in dobro

V TRGOVSKI HIŠI

Hans Brunner

Celovec-Klagenfurt, Prieslerhausgasse

Naj se že letos dvigne na sončni strani pod Hrlovcem nova prostorna stavba, kjer bodo naši mali zajemali prvo ljudsko izobrazbo!

SELE

Na velikonočni ponedeljek in v nedeljo 15. aprila uprizori naše prosvetno društvo lepo ljudsko igro s petjem „Počeni prstan“. Vsebinska igra je vzeta iz domačega življenja, dejanje se godi v Podjuni, na sv. Višarjah in na Tirolskem, poživljajo jo naše znane pesmi. To bo prva uprizoritev na naših odrih. Vabimo domačine, Obirčane in druge okoličane.

ŠMARJETA V ROŽU

Menda se hoče bela žena smrt letos oddolžiti, kar je lani zamudila. V teku desetih tednov nam je pobrala isto število faranov kot lani v teku celega leta.

Za Matildo Korenjak, Friderikom Ogris in Simonom Mihor je prišla na vrsto Frida Werdnik, ki se je v Celovcu v duševni zmedenosti sama vrgla smrti v naročje. Dne 17. februarja smo jo, 21-letno, pokopali na domačem pokopališču. Sočustvujemo s starši, ki so s Frido zgubili v teku štirih let tri hčerke.

Težko je zadela smrt Čopičevo družino, ki ji je po par dneh boleznij nena doma izrgala gospodarja in očeta, še le 47 let starega. Dne 20. februarja so ga prepeljali iz Celovca. Ob veliki ude-

ležbi smo ga položili v domačo zemljo k zadnjemu počitku.

Dne 1. marca nas je zapustil Brdnikov oče v 71. letu svoje starosti. Komaj pol leta po smrti svoje žene je zapustil svojo domačijo tudi on in jo prepuštil mlajšemu sinu, ker se starejši ni vrnil iz vojske. Dne 7. marca je obnemogel vsled starosti 87 letni Gašpar Ogris, rodod iz Sel, ki je dolgo let gospodaril na najetem posestvu pri Učovniku v Hmelšah. V nedeljo, 11. marca je podlegla opeklina, katere si je pritegnila vsled svoje dolge bolezni, Mežnarjeva Lucija v 50. letu svoje starosti. Naj v miru počivajo! Zaostalim izrekamo iskreno sožalje!

Smemo li upati, bela žena smrt, da se boš zadovoljila s temi žrtvami? Mar se še misliš pojaviti med nami v isti pogostosti? Povej! Molčiš? Da, le eno nam šepeteš: „Bodite pripravljeni, ker ne veste ne ure, ne dneva!“

GLOBASNICA

V postnem času smo imeli pri nas šiviljski tečaj, katerega je obiskovalo 18 deklet. Vse vrste oblek in perila so delala in kar čudili smo se lepemu uspehu. Razstava je bila dokaz pridnosti in spretnosti.

Poslovilni večer s prosvetno prireditvijo je dobro uspel. V dveh igrah so se nam predstavile igralke in sicer „Sv. Cita“ in „Pri gospodi“. Vloge so bile v dobrih rokah in g. kaplan se je izkazal kot prvovrsten režiser.

Upamo, da bomo prav kmalu zopet videli našo mladino na odru, tam je najboljša prilika za merjenje igraljskih sposobnosti.

Pri vašem velikonočnem izletu

obiščite kavarno in har

ADLER

v Celovcu, 8.-Mai Straße 47

Lastnik Bratje BÉKÉS

„Takole za teden dni odstranim desko, da dobijo več sonca. Vлага in toplota jim godi — čim več je je, tem bolje zanje. Izvolite se o tem prepričati tukajle.“ in odkril je okence majhne tople grede.

„Kaj je to?“ se je sklonil gospod župnik. „Zares! Kumare, in cveto!“

„Ne, prosim, to so melone; dve sem posadil in obe krasno uspevate.“

„Prosim vas, kako pa ste to dosegli?“

„To je zopet zasluga tako grde reči, kakor je konjski gnoj. Francelj mi ga je hranil in pripeljal sem nekaj samokolnic samih konjskih fig, ki grejejo kot peč.“

Župnik se je začel smejati, zdajci pa se je zresnil in dejal: „To morajo videti naši kmetje, to jim morate pokazati.“

„Zdaj še ne, temu se še ne bi čudili, pač po takole za mesec, za dva meseca, ko bo šlo zelje v glave, ko fiziološki dobi stroke, ko se bo rdečila rajčica in zelenele kumare kakor valjarčki, no, potem naj pridejo, naj si pogledajo.“ Pri tem so se Holoubku svetile in iskriale oči, kakor bi vse to že v resnici gledal in ne samo v svoji domišljiji.

Vrt je pritegoval vse župnišče kakor magnet in pomalem ves Markov ne izvzemši šole. Prišli so topleji junjski večeri, po zraku so brenčali govnači in zakasneli hrošči, vas je dehtela po cvetočih travnikih in tih somrak se je počasi kradel iz gozdov v dolino. Po večerji sta si duhovnika prižgala vsak svojo pipo in šla na vrt na klop pod cvetoči španski bezeg. Govorila sta ti-

ho, pogosto sta kar oba utihnili in se zamislila, zazrla sta se bodisi v nebo, od koder so jima mežikale prve, največje zvezde, bodisi na tla, kjer se je po travi plazila odvratna, sluzasta krastača.

Najčesče pa sta mirno razpravljala in modrovala o vseh mogočih vprašanjih, ki so kdaj vznemirjala svet: o politiki, o veri, o razrednem boju, o narodnostnih prepričanjih. Kaplan je govoril malo in več poslušal, spraševal, odgovarjal. Župnik se je kar čudil, kako razumno in trezno je o vsaki stvari sodil, zdelo se mu je skoraj nenaravno, za njegova leta prezgodaj, sumil ga je, da se sili k tej ustaljeni resnosti, ki pristaja zrelejši dobi in pride šele s poznejšimi leti. Včasih je Holoubku to povsem odkrito povedal, ta pa se je tedaj razgovoril in izpovedal.

Kos za kosom, lepo po malem, preudarno, brez vsakršne čustvenosti in narejene bolezni je v preprostih besedah povedal gospodu župniku, kako pozno je šel študirat in kako se mu je godilo v Plznu na piaristovski gimnaziji, kako je tam hitro postal prvi v razredu in kako so mu študentje že tedaj rekali „filozof“, posebno ko so mu v osmem razredu zrasli celo lepi dolgi brki, katerih se nobenemu pravemu filozofu ne bi bilo treba sramovati in ki jih ni bril, čeprav bi duhovni profesorji to radi. Branila mu je domoljubna navada, plul je s tokom časa, zaupal je v svojo nadarjenost in pridnost, stavil si je v oblake zlate gradove, koval velikopotezne načrte za bodočnost — in kako mu je potem bedasti minus, ne-

znatna črtica, vse to zmešal in zrušil.

„Tistikrat se je moje srce izneverilo tej zgolj papirni modrosti in učenosti, v meni se je prelomilo in z mirnim srcem sem spolnil materino željo, dal sem si obriti brke, ostriči glavo ter sem kot padli študent, spokorjen in skešan, stopil v semenišče.“ je končal Holoubek svojo izpoved.

„Tega vendar ni bilo treba.“ se je oglasil župnik, da bi premaknil govor z mrtve točke, ko se je gospod Jože ustavil v pripovedovanju, „osmošolec ima danes tudi brez mature na stečaj odprta vrata — postavimo k učiteljsstvu.“

„Na to nisem niti pomislil; ko nisem mogel v Prago in na univerzo, mi je bilo vse drugo malo mar.“

„In da niste ponavljali osmega razreda? Taka smola se vendar često pripeti, toda tekmovalci se tedaj zažene znova — in skok se mu v drugo gotovo posreči. Vaši doma se menda premožni ljudje? Kaj?“

„Ni šlo za denar, šlo mi je — kako bi to povedal — šlo mi je za čast — da, taka nespametna ošabnost — menda bi mi še danes tega ne bi pustila. Oče se je še bolj sramoval ko jaz, užalostil sem starše in zato sem se trudil, da bi jih potolažil. In ni mi tega žal, narobe, čim dlje, tem mirnejši sem. Kar Bog stori, prav stori. Gospod spiritual ima prav. Če bi se mi matura posrečila — kakor se ni — to se papirnega študija in življenja do smrti ne bi rešil in nidkar ne bi prišel do tega, kar mi je v semenišču in tudi že tu — da, prav tu odprlo oči.“

„In kaj ste, če smem zvedeti — tu pri zelju in kumarah odkrili?“

„Smisel svojega življenja, prikazal se mi je resnično in v vsej luči.“

„Ej, dajte si mir,“ se je smejal župnik, „odkar živim, se nisem pečal z takimi vrtoglavoštvami. S čim se vendar, prosim vas, trapite“

„Jaz si ne morem pomagati. Sam od sebe, pri vsakem opravilu, često tudi proti moji volji, se mi prikaže s svojimi rozički kakšen načrt, kakšno hrepenenje, v začetku nedoločno, toda čim dlje, tem jasneje in jasneje mi stopa pred oči, dokler ne zazrem v njem celo svojega življenjskega cilja. Doživel sem že nešteto življenjskih razočaranj, pa me ni ozdravilo. Čeprav sem šele na svoji prvi postaji, vendar sem začel s čisto jasnimi in določenimi namenoma izvajati v velikem to, s čimer sem se ukvarjal v semenišču le v neznatnih merah.“

S kakšnimi načrti pa ste se pripravili na nas? Rekel bi, da ne znate do pet šteti, medtem pa — glej — kakšna tiha voda ste,“ se je čudil gospod župnik.

„V semenišču so mi dejali žid. Saj včasih še pomislim, ni li moje tamkajšnje delo že davno razpadlo. Ustanovil sem bil tam celo vrsto samopomočnih podjetij, postavil sem nabavljalno društvo, borzo, denarni zavod „Pomoč“, in vse to sem hotel presaditi kakor drevesce iz šole v pravo dejansko življenje. Tam je bila to zgolj igra, zabava, tu pa naj bi prinašalo sad.“

„Govorite jasno: kaj ste prav za prav nameraval?“ (Dalje)

Kot sodno
zapriseženi tolmač
za slovenski jezik
je vpisan

**dr. Fritz
Lukman**
ADVOKAT

Celovec - Klagenfurt
Wulfengasse 16, Telefon 20-25

Friedrich Keut

ŽAGA IN MLIN

Kupuje vse vrste lesa kot hlode, tramove,
jamski les in les za impregnacijo brzojavnih
drogov

BISTRICA PRI PLIBERKU
TELEFON 13

Andrej Mičej

Izdelava
in
prodaja
raznovrstnih
ščeti

ŠT. VID V PODJUNI
Podružnica: Št. Vid ob
St. Veita d.

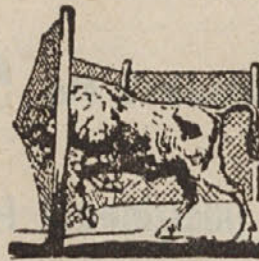
Karl Sarember

TOVARNA USNJA

CELOVEC - KLAGENEURT
Felkircchner Straße (Ehrentalerbrücke)

USNJE ZA OBLEKE

KA-SA-RO

Mreže iz žice, mreže za vrata, vložki za
postelje, sita, mreže za pesek in gramoz,
pletene ograje

dobavi takoj in najnižjih cenah

RUDOLF VOGT & SOHN
Celovec - Klagenfurt, Lindenhaingasse 9
Telefon 20-98

Josef Weinländer

Umetni mlini

Celovec - Klagenfurt
Telefon 20-69, Papiermühlg. 66

Kattnig Hans

ŽAGA

LESNA TRGOVINA
IN KMETIJSTVO

BISTRICA NA ZILJI
TELEFON 11

Izdelava blaga
iz ovčje volne

PREDILNICA

**SIMON
MAYER**

Vellkovec - Völkermarkt
Mühlgraben 13, Tel. 68, Koroška

Okrogli les

predvsem **S M R E K O**, sekan ali stoječ
kupim po dnevnih cenah in plačam takoj

HOLZINDUSTRIE

F. BRODNIG'S SÖHNE

KLAGENFURT-Süd Sonnwendgasse 3, Tel. 18-96

Vse vrste blaga

za obleke, moško in žensko perilo kakor tudi
posteljno perilo dobite poceni in v dobri kvaliteti

V TRGOVINI

JANESCH

CELOVEC-KLAGENFURT Völkermarkter Platz

KOLESA, STROJI,
INSTALACIJA VODOVODOV
HIŠNI VODOVODI,
ŠTEDILNIKI in vsa
KLJUČAVNIČARSKA DELA.
MOTORNA KOLESA,
AVTOMOBILI, TRAKTORJI,
PRIKOLICE
NADOMESTNI DELI

**Hans
Visotschnig**

PLIBERK-BLEIBURG,
tel. 35 in 27

UMETNI MLINI
MELAJA IN ŽAGANJE
PROTI PLAČILU
ŽAGA,
PREŠA ZA OLJE,
PREVZEMANJE SEMEN V
PREŠANJE IN V ZAMENJAVO

**Hans
Ellersdorfer**

GREBINJ-GRIFEN,
tel. 13.

Hans Benedetti

Izdelovanje
oblazinjenega pohištva

CELOVEC-KLAGENFURT,
Villacherstraße 25 — Tel. 32-07

Strokovno izvežbani, dolgoletni
pogodbeni imejtelj zaloge

„Terra Gomme“

(gumijasta prevlaka za tla)
tovarne „Osterreichisch-amerika-
nische Gummiwerke Semperit“,
Dunaj-Wien

Umetni mlin

**Anton
Smolli**

Krmila

Šmohor - Hermagor
Koroška Telefon 9

Ustanovljeno 1670

Zvonarna
(Glockengießerei)

FR. OBERASCHER & CO.

SALZBURG - KASERN

Tvrška je dobavila v letih po 1945 poleg svoje normalne proizvodnje več kot 400.000 kg zvonov iz Oberascherjeve specialne bronse.

Nobena druga avstrijska zvonarna ni dosegla tako visoke zmogljivosti. Ročno mojstrsko delo in čistost zvoka naših zvonov sta dosegla po vseh avstrijskih zveznih deželah polno priznanje.

Dobavljamo zvonove vsake velikosti iz bakreno kositrne bronse ter iz specialne Oberascherjeve bronse. Dobavimo tudi električne naprave za zvonjenje.

Tvrška Oberascher jamči za vse svoje izdelke.

ZALOZBA, TISKARNA,

KNJIGOVEZNICA,

KLISARNA,

KNJIGARNA IN TRGOVINA S PAPIRJEM

CARINTHIA

DRUŽBE SV. JOŽEFA
CELOVEC - KLAGENFURT
VÖLKERMARKTER RING 25 TEL. 36-51

NAJVEČJE GRAFIČNO PODJETJE KOROŠKE.

IZDAJA KNJIG V LASTNI ZALOŽBI,

KNJIŽNI IN ROTACIJSKI TISK.

IZDELAVA ENO- IN VEČBARVNIH PROSPEKTOV.

VELIKA ZALOGA VSAKOVRSNIH KNJIG

IZ VSEH PANOG ZNANOSTI.

VSE PISARNIŠKE POTREBŠČINE ZA URADE

IN GOSPODARSTVO.

MAX Krobath

Pečarski mojster

Celovec - Klagenfurt
Pfarrplatz 2 Telefon 11-04

Umetni mlini

Josef Kropfitsch

ZAKAMEN
POSTA VETRINJ - STEIN
POST VIKTRING - KOROŠKA

Ze rodovom je poseben pojm tvrška

Hutter & Schrantz

Delniška družba

CELOVEC - KLAGENFURT, Siriusstraße 3
Telefon 34-06, 34-07

Fernschreiber Celovec šte. 18

ZELEZNE VRTNE OGRAJE

KOVINASTE POSTELJE

ZELEZNE KONSTRUKCIJE

SODOBNO ŠOLSKO
POHISTVO

FRANZ LESSIAK

podjetje za visoke
in talne gradbe

trgovina z gradbenim
materialom

izdelava vsakovrstnih
načrtov

Velikovec - Völkermarkt
Telefon 34

Popravila

pokvarjenih elektro-motorjev

Nova ureditev in preureditev motorjev na istosmerni in vrtilni tok v najkrajšem času in zelo poceni v elektrotelavnica

Hans Ofner

Šmohor - Hermagor
Telefon 67

OKROGLI - STAVBARSKI - REZAN LES

v vseh količinah

kupuje po najboljših cenah

Pristawschek in Co.

BELJAK - VILLACH - Piccostraße 20

Thomas Pleriner

UMETNI
MLIN

Velikovec - Völkermarkt
Koroška Telefon 64

Kärntner Regenmäntelindustrie

(Koroška industrija dežnih plaščev)

Dobrla vas - Eberndorf

Telefon 25 Koroška

A. in J. GSCHIEL OHG.

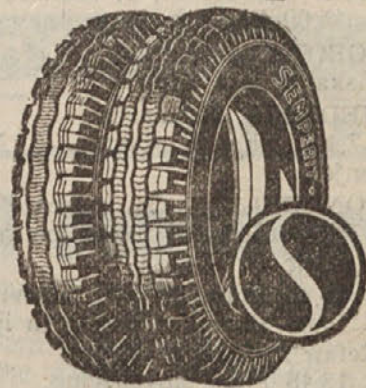
specialna trgovina za opremo
avtokoles in tehničnega materiala

Na veliko in na drobno
Celovec - Klagenfurt
Heuplatz 1 Telefon 11-01

Lastno skladišče z železniškim dovozom
Celovec, tel. 24-07

Podružnica: BELJAK-VILLACH,
Ringmauergasse 11, — telefon 47-57.

Zastopstvo: DUNAJ-WIEN, XIX,
Chimanystrasse 1a.

ENODNEVNE PIŠČANCE
naročite takoj!

ODDAJAMO pasme: rhodlander, bele ameriške leghorn, jerebičaste italijanske, stare štajerske, sulmtalke, wyandotke, nadalje piščance koroških gosi, belih pekinških rac in puranov.

Vsi piščanci izvirajo samo od preiskanih prvovrstnih in zdravih živali. Naročajte pravočasno!

**Perutninarstvo
(Geflügelfarm) Elblhof**
FRANZ IN JOSEFINE ZUBER

Celovec-Klagenfurt,
Auer v. Welsbachstrasse 17.

Razmnoževalnica in valilnica je priznana po deželni koroški kmetijski zbornici.

Opekarna Peče pri Podklostru

(Ziegelei Pöckau bei Arnoldstein)

NAJEMNIK **HUGO GRACH**

dobavlja zidno opeko

volto opeko in stropnike v najboljši kakovosti
po konkurenčnih cenah

MATTHIAS MORITZ

UMETNI MLIN IN ŽAGA

Breg pri Grabštajnu - Rain bei
Grafenstein
tel. 28-44

KUPUJEM OKROGLI LES
VSAKE VRSTE

BOROVELJSKI UMETNI MLIN

FERLACHER KUNSTMÜHLE

BOROVlje — FERLACH

50
LET OBSTOJA

Kärntnerische Landes-Brandschaden- Versicherungs-Anstalt

Koroška deželna zavarovalnica
proti požarni škodi

Ustanovljena 1899 po Koroškem deželnem zboru

Celovec-Klagenfurt, Alter Platz 30, Tel. 18-46 in 18-47

SPECIALNA TRGOVINA
ZA DOM IN KUHINJO

STEKLO,
PORCELAN,
KERAMIKA,
JEDILNI PRIBOR

V NAJVEČJI IZBIRI

M. SEHER

CELOVEC-KLAGENFURT,
Bahnhofstrasse 24

(prodajalnice - Verkaufshallen)
Tel. 94-72

KARL in WILHELM HUBER

GRAZ, Herrengasse 22
(Ust. leta 1825)

Cerkvene paramente in posode, cerkvene in društvene zastave nudi v največji izbiri. Izvršuje vsakovrstna popravila po najnižjih cenah. Priporoča č. duhovščini in novomašnikom ter dobrotnikom svoje kakovostne izdelke: chemi-sette, kolarje (tudi dvojne), bi-rete itd.

Vsem čast. duhovnikom in novomašnikom želi blagoslovljene velikonočne praznike.

ZALOGA ZA KRŠKO SKOFIJO:

Celovec-Klagenfurt,
Ebentalerstrasse 36/I, kjer se tudi sprejemajo popravila.

- BARVE ZA VELIKONOČNE PIRHE
- LAKI
- COPICI
- OLJNATE BARVE
- SOBOSLIKARSKE IN
- PLESKARSKE BARVE

v največji izbiri pri

FARBEN HÜBNER

Celovec-Klagenfurt, Alter Platz
Beljak-Villach, Widmannngasse

Umetni mlin
trgovski mlin
melaja za plačilo

Josef Perkonig

Trdnja ves pri Celovcu
Hörtendorf bei Klagenfurt

Slovenske oddaje v radiu

ČETRTEK, 22. marca:
 14.10—14.30 Poročila — Za gospodinjjo — Pasijon
 14.35—15.00 Od cvetne nedelje do Velike noči (narodopisna slika, sestavil F. Inzko).
PETEK, 23. marca:
 14.10—14.30 Poročila — Misli za Veliki petek (govori dr. J. Mikula).
 14.30—15.00 Legende in postne pesmi.
SOBOTA, 24. marca:
 Slovenska oddaja odpade.
NEDELJA, 25. marca:
 7.15—7.45 Duhovna obnova — „Vstajenje“.
PONEDELJEK, 26. marca:
 7.15—7.45 Voščila in plošče po željah.
TOREK, 27. marca:
 14.30—14.45 Poročila — „Zdravnik“.
 14.45—15.00 15 minut pojeta in igrata Štefan in Marija Gerdej.
 18.30—18.45 Pouk slovenščine.
 18.45—18.55 Godba na pihala.
SREDA, 28. marca:
 14.30—14.45 Poročila — „Za kmeta“.
 14.45—15.00 Narodne pesmi in glasba.

Zahvala

Ob smrti predragega in nepozabnega nam brata, strica in svaka, vlč. g.

Matevža Wornig-a
 ZUPNIKA V PECNICI,

imamo sveto dolžnost, da se z najpristranejšim „Bog plačaj!“ zahvalimo vsem preč. gg. duhovnikom, ki so prišli k pogrebu in osmici, zanj molili, darovali sv. maše in se ga spominjali v nagrobnih govorih, vsem faranom pečniškim za vse molitve, pomoč, vence, darove in vso iskazano ljubezen. Glinčanom za njihovo zvestobo in udanost, cerkvenim pevcem za petje v cerkvi in zunaj cerkve in vsem ostalim, ki so z molitvijo spremljali rajnega k večnem počitku. Priporočamo ga vsem v molitev tudi zanaprej.

Pečnica, 17. marca 1951.

ANGELA WORNIG
 sestra in ostalo sorodstvo.

Splošna invalidna zavarovalnica
 Podružnica Graz — Graz, Tummelplatz 9

RENTNIKI, POZOR!

Splošna invalidna zavarovalnica, podružnica v Grazu, opozarja vse rentnike, ki so v kakršni zaposlitvi, da oddajo svoje mezodavne izkaznice (Lohnsteuerkarte) II za leto 1951 najkasneje do 31. marca 1951 pri podružnici v Grazu, Tummelplatz Nr. 9.
 One rentnike Splošne invalidne zavarovalnice, katerih rente (vključno prehranbeni in draginski dodatek) je večji kakor mesečno 414 šilingov in ki svojih mezodavčnih izkaznic še niso oddali, opozarjamo, naj svoje mezodavne izkaznice predložijo z obratno pošto.
 Rentnikom, ki tega zadnjega opozorila ne bi vpoštevali, bo predpisan mezodni davek po najvišji davčni postavki.

Direktor deželne izpostave:
 Lukan, I. r.

FOTOGRAFSKE, ČRTANE IN JEDKANE KLIŠEJE
 izdelata takoj klišarna
ROMAN RITTER
 CELOVEC-KLAGENFURT,
 Burggasse 8 — Tel. 21-08

Prevodi v najrazličnejših jezikih, izvrševanje pisarniških del vseh vrst, hitro in po zmernih cenah
FILKOWITSCH
 PREVAJALNI URAD
 CELOVEC-KLAGENFURT,
 Obstplatz 3 — Tel. 32-59

MI VAM DAJEMO
JEDILNA OLJA
 v zameno za sončnice, bučne peške, lanena semena, mak, ovrščico, knoplo po najugodnejših pogojih
Westritschnig & Kulterer
 kmetijski pridelki, trgovina z mešanoblago čevlji
 Celovec - Klagenfurt, Völkermarkter Straße 13
 Telefon 26-97

Kupujem kože zajcev, lisic, kun, dihurjev itd. po najvišjih cenah, trgovina usnja
Hans Bon
 Celovec — Klagenfurt, Osterwitzg. 4
 Tel. 46-84

S tem varčujete

Ce kupujete svoje
O BLEKE in PLAŠČE

v specialni trgovski hiši za najboljša damska in moška gotova oblačila

Josef Hainz

CELOVEC - KLAGENFURT Bahnhofstraße 17 Paradeisergasse 14

ALPINA
 EN
 Marke Alpina und Co.
EMAILGESCHIRRE
 Haus- und Küchengeräte
 sämtliche Eisenwaren
 Eisen Bleche, Drahtstifte
WERKZEUGE
Eisengroßhandlung
VINZ. ZWICK
 KLAGENFURT
 Detailgeschäft: Alter Platz 29, Tel. 29-86
 Lagerhaus: Südbahngürtel 10, Tel. 10-93

Trgovina vseh električnih potrošnikov
 Kupujte pri domačem obitju
HANS KREUTZ
 Celovec, Kramergasse 11 Telefon 21-73
 RADIJSKI APARATI NA OBROZ

Obiščite najcenejšo zajtrkovalnico in kavarnico
RAMUSCH
 CELOVEC-KLAGENFURT,
 Paradeisergasse 2 (v poslopiju »Bezirkshauptmannschaft«)

Prav lepe čestitke za Veliko noč vsem svojim odjemalcem
POHISTVENO MIZARSTVO
RUDOLF SLAMA
 CELOVEC-KLAGENFURT,
 St. Veiterstraße 15 — Tel. 22-58

Izborna kapljico ter dobra in poceni jedila vam nudi gostilna
„Zum stillen Zecher“
 (lastnica ANNA WIGOSCHNIG)
 CELOVEC - KLAGENFURT
 10.-Oktober-Straße (pri kinu Prechtl)

TOVARNA POHISTVA
VÖLKER
 Celovec-Klagenfurt,
 Villacher Ring 45—47
 KUHINJSKI POMIVALNIKI
 V. NAJVEČJI IZBIRI

Specialna trgovina z leseno robo-rešeta, pletene torbe, šelke, melle, cikle in kuhinjski predmeti
Sepp Korenjak
 Celovec-Klagenfurt, Benediktinerpl. 10

Beke-ČEVLJI
 Beljak-Villach, Widmannngasse 43
 velika izbira raznih čevljarskih izdelkov
ITALIENERGASSE 17
 specialna izdelovalnica smučarskih čevljev in gozarjev.

Lukas Arnold

Obnavljalec cerkvenih umetnin
 slikar - pozlatitelj - kipar

CELOVEC-KLAGENFURT

St. Martin, Kohldorfer Straße 39 - Tel. 28-97

Lasten prenosni specialen oder - najboljša priporočila so uspešno izvršena naročila

Gledališče

Začetek predstav ob 20'00

- 22. III. »Abschiedswalzer«
- 23. III. Zaprt.
- 24. III. »Lohengrin«
- 25. III. Ob 10. uri pravljica predstava: »Das kluge Schneiderlein«.
 Ob 20. uri: »Abschiedswalzer«.
- 26. III. »Lohengrin«.
- 27. III. »Abschiedswalzer«.
- 28. III. »Fahrten«.

KINO

Celovec - Klagenfurt
STADTTHEATER
 (Dne 23. marca — Vel. petek — ni predstav)
 Predstave ob 16. in 18. uri, ob ponedeljkih tudi ob 20. uri.
 Od 24.—29. III. »Wenn die Stunde schlägt«
 Od 30.—31. III. »Grossadnacht«

PRECHTL
 Od 24.—29. III. »Lassie's Sieg«

CARINTHIA-LICHTSPIELE
 Od 24.—26. III. »Der letzte Schuß«
 Od 27.—29. III. »Der Dieb von Bagdad«
 Dne 25. III. ob 10. in 14. uri pravljica predstava »Tischlein deck dich«.

PETERHOF
 Od 24.—26. III. »Im Netz der Spionin«
 Dne 25. III. ob 10. in 14. uri pravljica predstava »Die 7 Raben«.
 Od 27.—29. III. »Das Konzert«

Beljak - Villach
BAHNHOFLICHTSPIELE
 (Dne 25. marca — Vel. petek — ni predstav)
 Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30; ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.

Od 24.—26. III. »Die schwarze Rose«
 Od 27.—29. III. »Wintermelodie«
 Od 25. do 29. III. dnevno ob 10. uri pravljica predstava »Hansel und Gretel«.

STADT-KINO
 Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
 Od 24.—26. III. »König für eine Nacht«
 Od 27.—29. III. »Und der Himmel lacht dazu«

Elite Filmbühne
 Predstave ob 15.45., 18.15. in 20.15, ob nedeljah in praznikih ob 14., 16., 18.15. in 20.15.
 Do 22. III. »Nachtwache«

Apollo Lichtspiele
 Predstave ob 10., 12., 14., 16., 18. in 20. uri.
 Do 22. III. »Dann kam der Orkan«

Pichler

BELJAK-VILLACH, Bahnhofstraße 9
 Modne malenkosti za gospoda kupujemo v specialni trgovini: podveze za nogavice, naramnice, pasove, žepne robce, rokavice, ovratne rute i. t. d.

Kam gremo?

Na klobasé in dobro vino v gostilno
SOCHER
 (Anna in Christian Kornbrath)
 Celovec-Klagenfurt, St.-Veiter Straße 14

MALIOGLAS

Izvežbano pomočnico za dom, ki zna tudi kuhati in šivati, išče mizarstvo podjetje HATTENBERGER, Klagenfurt, Ebentalerstrasse 11. — (Mesečna plača do 300 šilingov).

Prevzel bi izšolanega fanta za pouk v kmetijstvu. — Šitelkopf, Podravlje - Föderlach.

Kavarna in slaščičarna
Naviim Hasta
 Celovec - Klagenfurt
 10.-Oktober Str. 20, Tel. 27-16
 vabi na svojo izborno in poceni kavo ter najokusnejše slaščice.

Radio Schmidt

»Velika hiša malega človeka«
 Radioaparati za vsakogar. Tovarniško novi 4 cevni Super od 526 S naprej. — Popolnoma prenovljeni aparati od 200 S dalje.
 Najbolj moderna popravilnica. Zarnice za dom in preprodajo.
CELOVEC - KLAGENFURT
 Bahnhofstr. 22 — Tel. 29—48

Delavnice za vsa steklarska dela brušenje stekla, pleskanje stekla, steklene šipe za avtomobile
 Zrcala — ogledala

STEKLO IN PORCELAN
HANS BRAMMER
 Celovec — Klagenfurt
 Lidmanskýgasse 41 — Tel. 30-39

KARL EGGER

Veletrgovina strešnega materijala in krovnih potrebščin
 Teer-ski, asfaltni in Bitumen-produkti

CELOVEC - KLAGENFURT

(nasproti tovarne Knoch) Telefon 43-63 in 13-24